

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Narečnine in inserate sprejema upravnništvo v Katol. Tiskarni Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo, nefrankovana pisma ne sprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 160.

V Ljubljani, v sredo, 15. julija 1903.

Letnik XXXI.

Nemška gospodarska pomoč?

I.

Dne 10. julija t. l. so prišle v razgovor ljubljanske demonstracije tudi v trgovski in obrtni zbornici kranjski.

Zbornični svetnik g. Ivan Kregar je vložil nujni predlog, s katerim je v ime obrta protestiral proti nečudenemu fruktificiranju imenovanih demonstracij od strani izvestnih nemških nacionalnih krogov. Ob enem pa je izrekel tudi ogorčenje, da je tudi korespondenčni birô, kateri je v rokah vlade, pretiraval in dejstva, ki so se pozneje izkazala neresnična, pustil nepreklicana.

O Kregarjevem predlogu vnela se je živa debata in posegel je vmes tudi zbornični svetnik Gassner z govorom, katerega je bil prinesel v zbornico spisane na pisalnem stroju. Gospod Gassner je imel očitno pripravljen ta govor za konec seje. Jasno je tudi, da je bil ta »govor« redigovan v sporazumu nemške stranke na Kranjskem.

»Deutsche Stimmen« donesajo dobesedno koncept Gassnerjevega govora in pravijo o njem, da je napravil »govor« gospoda Gassnerja »globok vtis«.

Gassnerju sta dobro odgovarjala zbornična svetnika Kregar in Hribar.

Ker pa je Gassnerjev govor koncipiran na čisto napačni premisi, češ, da potrebujemo v deželi tujega, to je nemškega kapitala, da se povzdigne dežela, moramo temu stališču odločno ugovarjati, ker imamo dosti in zadosti kapitala v deželi. Treba le vstvariti pogoje, da domača podjetnost investira domači kapital v podjetja v deželi.

Ta, od Nemcev z jerobsko ošabnostjo vedno ponavljani nazor, da treba v deželo tujega kapitala, je popolnoma napačen in za našo narodno eksistenco naravnost poguben. Brez ozira na to ali ono stran hočemo to svojo trditve utemeljiti.

Pred vsem pa navedimo glavno točko skrbno pripravljene Gassnerjevega govora.

Gassner pravi med drugim tudi to-le:

»Nobena dežela ni tako močno navezana na tujo pomoč, tujo podjetnost in tuji kapital kakor Kranjska in dogodki z dne 24. maja in 7. junija v Ljubljani, se morajo z ozirom na trgovino in obrt označiti kot samomorna dejanja, ker so bolj kakor vsako drugo sposobna, da odbijajo vse one elemente, katere mora dežela z vsemi sredstvi vabiti v korist trgovine in obrta.« — Nadalje Gassner razlaga, da ima dežela obilo neporabljenih vodnih sil, delavno in pridno prebivalstvo, krasne pokrajine, a da vse to ne donesha deželi dobička, ker odbija »tuji element« narodno nasprotstvo.

Kakor smo že prej rekli, dvomimo, da je ta govor vzrasel samo na Gassnerjevem zelniku. Bil je nekak »Schachzug« nemške stranke. Pa bodi temu kakorkoli, mi smo še hvaležni, da je podal nemške nazore o deželi, kapitalu in tuji pomoči g. Gassner. Nam je dana priložnost, da te nazore preiščemo na pravo vrednost in to hočemo tudi storiti.

Zavarujemo pa se že naprej, ako bi se hotela naša izvajanja tolmačiti tako, kakor bi odobrvali znane dogodke, ker baje odbijajo »tuji element« od dežele.

Z demonstracijami ne bomo odbili od dežele ne židovskega niti nemškega elementa, ako bo našel v deželi svojo eksistenco in svoj profit!

Dolenjska železnica.

(Govor posl. Pfeiferja.)

Dne 19. junija je poslanska zbornica razpravljala o lokalnih železnicah. Pri tej priliki je posl. Pfeifer utemeljeval naslednjo resolucijo:

»C. kr. vladi se naroča, naj takoj prične dogovore s kranjskim dež. odborom glede podaljšanja dolenjske železnice, za nov načrt normalnotirne belokranjske železnice dovoli potreben državni prispevek, da se more ta zgradba že prihodnje leto uvrstiti med nove lokalne železnice.«

Predložene so bile že mnoge prošnje, da se spopolni železnično omrežje na Kranjskem. Vlada je sedaj ustregla le eni želji, da se namreč Tržič zveže z železničnim omrežjem. Vsi drugi načrti so ostali še na strani.

Mej temi je načrt glede podaljšanja dolenjske železnice skozi Belo Krajino. To vprašanje se ne zgane z mesta, akoravno se

je že mnogokrat obravnavalo v tej zbornici in je konsorcij že predložil splošni načrt s proračunom. Zastopnika dolenjskih okrajev sta tedaj zbornici in vladi naznanila ta načrt, ki je bil izdelan za široko- in ozkotirno železnico. Troški za ta načrt so znesli okoli 700.000 gld. v najboljši nadi, da Bela Krajina dobila tako potrebno železnico. Z ozirom na slabe finančne razmere dežele Kranjske in interesov je bila to pač znatna žrtev.

Če bi se tem načrtu bi znašali stroški za širokotirno železnico 4 in pol milijona gold., za ozkotirno pa okroglo 3 milijone; po Gassnerjevem načrtu bi stroški znašali le 2.000.000 gld. Ta Gorjanijev načrt je konsorcij predložil želez. ministerstvu, a ga zopet umaknil, tako da danes ministerstvo nima nobenega načrta.

Ker pa je pred dvema letoma gospod minister izjavil, da to vprašanje ni še zrelo, sem je zopet sprožil 10. junija 1901. in 2. maja 1902. Tedanji poročevalec gosp. Povše pa je bil od vlade pooblaščen izjaviti, da hoče vlada uvaževati mojo resolucijo glede podaljšanja dolenjske železnice.

Akoravno je ostalo vse pri starem, vendar belokranjsko prebivalstvo ni še zgubilo upanja, da se uresniči njegova želja, ker je to vprašanje za Belo Krajino največjega pomena. Gre se za obstanek prebivalstva: ali se ondi prične novo življenje, nov razvoj, ali pa prebivalstvo popolnoma propade.

Ker so razni govorniki v tej zbornici in v kranjskem dež. zboru že večkrat in obširno dokazovali potrebo te železnice v gospodarskem, trgovinskem, kulturnem in stratežnem oziru, bilo bi odveč, ko bi to danes ponavljal.

Splošna želja je, da se to vprašanje več ne odlaga, ker prebivalstvo čimdalje propada ter se izseljuje v Ameriko.

Druga prošnja je, da se železnica zgradi širokotirno, ker bi ozkotirna železnica ne bila v pravi zvezi s svetovnim prometom in bi bila vožnja lesa, apna, opeke, itd. predraga na ozkotirni železnici.

Kar se tiče zgradbenega kapitala, naj bi se vlada ozirala na slabe finančne razmere dežele in drugih interesov. Ta naša želja gotovo ni pretirana, ako pomislimo, da so bogatejša dežela, Moravska in Slezija, dobile več takih lokalnih železnic brez dež. prispevkov.

Zato prosim vis. vlado, naj njeni organi spopolnijo dotični načrt brez novega prispevka interesentov, ker so ti itak že plačali 7000 gld. To namerava moja resolucija, katero priporočam zbornici in visoki vladi. (Pohvala.)

Bolezen sv. očeta.

Jako vznemirajoča poročila zopet prihajajo iz bolniške sobe sv. očeta. Luč na nebu ugaša! Po teh poročilih moramo biti vsak trenotek pripravljeni na smrt Leona XIII. Bližnjo katastrofo naznanja posebno dejstvo, da moči sv. očeta počasi, a vendar vedno bolj zapuščajo in da živahnost duha zapuščata hirajoče telo.

Nekateri rimski listi so včeraj priobčili vest, da ima sv. oče raka na jetrih, a »Capitano Fracassa« odločno temu oporeka. — Glavna nevarnost je v pojemanju moči. Po noči od ponedeljka na torek je sv. oče večkrat fantaziral, zjutraj se mu je zopet vračala zavest. Laponi ga je prosil, naj vzame nekoliko boullona, a sv. oče je to odločno odklonil. Tekom noči je zavžil nekoliko kapljic tokajca.

Profesor Mazzoni je včeraj ob 10. uri 45 minut dopoludne izjavil, da življenje sv. očeta počasi ugaša. Ob 5. uri včeraj popoldne so izjavili zdravniki: »Slabost traja dalje. V možganih je vedno manj krvi, kar povzroča, da se manjša jasnost duha. Preiskava oprisa je dognala, da tekočina v prsih ne narašča.«

Tudi popoldne sv. oče ni mogel spati, dasi so v sobi napravili temo. Slugi Centru je rekel sveti oče, da čuti bližajočo se smrt. Na povelje zdravnikov so vsi obiski vstavljeni. Malo prej je bilo pri sv. očetu nekaj kardinalov.

Ob 7. uri 40 minut zvečer se je podal profesor Mazzoni zopet v Vatikan. Ob 8. uri 30 minut zvečer so izdali zdravniki naslednji buletin: »Bolnik je dan precej mirno preživel. Od časa do časa je bilo opažati nekoliko pojemanja moči. Zila slaba 88, dihanje 32, temperatura 36,8. Moči sv. očeta počasi, a vedno bolj zapuščajo. — Mazzoni, Laponi. V Vatikanu so danes po noči imeli zopet popolno nočno službo. Tudi laška vlada je bila s svojimi uradniki v permanenci. 11 kardinalov je prenočilo v Vatikanu. Kardinal Rampolla je brzojavil vsem kardinalom: Položaj sv. očeta ne dopušča nobenega upanja več.« — Sv. oče je bil tako slab, da so v Vatikanu splošno mislili, da ne bo preživel noči. In vendar je tudi še preteklo noč kljuboval smrti!

Razna poročila.

Rim, 15. julija. Ko je sveti oče včeraj zjutraj zopet prišel k zavesti, preiskal mu je dr. Rossini oprisa. Ko mu je zdravnik potrkal na prsa, zašepetal je sveti oče: »Saj še vedno otlo doni.« Sveti oče je nato

LISTEK.

Rimsko pismo.

Dnevi skrbi in vznemirjenja so, v katerih živimo v bližini težkobolnega sv. očeta. Od rane ure, ko zapoje petelin, do pol 12 ure v temni noči, ko se z ropotom zapro vrata, oblegajo Vatikan velike množice ljudi, vsake starosti in vseh slojev. Mnogi stoje pri obeliskih sredi trga sv. Petra in zro s tožnim pogledom gori v drugo nadstropje Vatikana, kjer častitljivi starček že teden dni leži na smrt bolan. Velika množica ljudi se gnete pri vhodu v Vatikan; posebno so tu poročevalci raznih listov. Zapusti tedaj Vatikan kak znan prelat, kak vatikanski uradnik ali kaka druga vplivna oseba, takoj ga obstopijo žurnalisti — in odgovarjati mora na tisoč vprašanj. Da lepše vzdržuje red, je italijanska vlada zdavno pomnožila straže na sv. Petra trgu; v palači sami pa ne smejo papeževe čete zapustiti stanovanja in mnoge straže so podvojene.

Ko pride čas, da maestro di casa, Puccinelli, prebere zdravniški buletin, tedaj se

dovoli občinstvu dostop skozi Damazova vrata — in na stotine ljudi dere po stopnicah majordoma do tlakovanega in z obokanimi dvoranami obdanega Cortila. Buletin se prebere v majhni sobi hišnikov, ki se nahaja na desni strani vhoda Scala Nobile in ki ima komaj za 30 oseb prostora. Tu sem se gnete vse. Poleg knezov, markijev, meščanov stoji revna perica iz Trastevere in črnooki kampanjec, ki v zadregi vrti v roki svoj širokokrajni klobuk. Žurnalisti v največji naglici zapišejo buletin in še par besed spregovorijo s poleg stoječim prelatom, na kar hite na sv. Petra trg do prvega izvoščeka, da se prepeljejo na glavno telegrafično postajo. — V Vatikanu samem namreč ni telegrafičnega urada, marveč se vse depeše iz Vatikana izroče zapečateni zaupljivim osebam, ki jih oddajo na glavni telegrafični postaji, odkoder se odpošljejo.

Med tem pridrdra pred vhod v Vatikan voz za vozom; osebe, ki niso še svoj živi čas storile koraka v Vatikan, prihajajo in odhajajo. Pisana slika se vrši pred našimi očmi pri Damazovih vratih.

Poročevalci katoliških časopisov (Osservatore Romano, Voce della Verita, milanski

Osservatore Cattolico in Köln-Volkszeitung) imajo svoja stanovanja nasproti Scala Nobile, ki pelja do sob papeževih. To se je pa dovolilo katoliškim poročevalcem s posebno naklonjenostjo, da zamorejo vse dogodke iz neposredne bližine opazovati. Iz teh stanovanj — drugokrat stanovanje požarne brambe — imajo časnikarji razgled na celi vatikanski dvor. Noben kardinal, noben poslanec ne more prevoziti širokega dvora, da ga ne bi videli od tod. S temi stanuje tudi »Cavaliere Benaglia«, ki ima nalog takoj po smrti sv. očeta podati se h kardinalkamerlengu Oreglia in mu sporočiti žalostno vest. Njegova uniforma leži v sobi majordoma in voz stoji pripravljen za vsak hip.

Nepozabljena pa nam ostane noč od torka na sredo, v kateri so dali sv. očetu poslednje olje. Bila je dokaj hladna noč. Papeževi karabinci, ki stražijo palačo, so imeli malo pred deseto uro generalno inšpekcijsko; in vse osebe, ki ne spadajo v Vatikan ali pa niso imele posebnega dovoljenja od majordoma, so morale zapustiti palačo. V vatikanski župni cerkvi je bilo Najsvetejše izpostavljeno in vsa tako imenovana papeževa družina t. j. osebe, ki strežejo sv.

očetu, so ondi pobožno molile za zdravje sv. očeta. Zamolklo je udarila ura deset — čas svetega opravila je prišel...

Mgr. Bisleti je prosil v to papeža za dovoljenje, kar mu je sv. oče dovolil, pokimaje z glavo. In skoraj nato je stopal po razsvetljenem hodniku proti papeževi sobi mgr. Pifferi, kojemu so sledili člani familije Pecci, mgr. Zichy, Scapinelli, Angeli in Marzolini. Sakrista je nesel sv. olje v mali skrinjici. Leo XIII. je poznal vse okolo stoječe ter prikimal mgr. Pifferi, naj pristopi k postelji. Med tem, ko je mgr. Pifferi mazilil roke, je zasakal sv. oče roke in pokazal, naj jih mu ne mazili na dlani, ker tu so mu bile že dvakrat maziljene, ko so ga v mašnika posvetili in ko je postal škof, marveč na vnanji strani. Okolo stoječi so pokleknil ob postelji in sv. oče je tiho zašepetal: Benedico vos! nakar se je zopet vlegel. Zdravnik Laponi je mignil navzočim, naj se odstranijo; Camillo in Richard Pecci sta poljubila velo roko svojega strica. — V sobi so ostali zdravnik, Centra in de Castro. Zunaj v stranski sobi pa so vnovič pokleknil duhovni gospodje in molili.

a slabotnim glasom pravil zdravniku, kako je kot osemletni deček tako nevarno obšel, da so zdravniki izgubili vse upanje, a je bolezen vendar valed svoje krepke konstitucije preстал. Hotel je tudi vedeti, katere bolnike zdaj zdravi Rossoni, ter je končno dejal, da ga pozornost avstrijskega cesarja, ki mu je poslal tokajca jako veseli.

Rim, 15. julija. Sv. očetu vedno bolj zatekajo noge.

Rim, 15. julija. Danes po noči je bilo na trgu sv. Petra na tisoče ljudi. Vse je čakalo smrti svetega očeta, ki pa ni prišla. Zdravniki pričakujejo, da katastrofa nastopi tekom dneva ali pa tekom prihodnje noči. Sveti oče še spozna svojo okolico, a ima večinoma zaprte oči.

Rim, 15. jul. Listi pišejo, da bi v slučaju, ako bo izvoljen novim papežem 63 letni kardinal Oreglia, izpolnilo se prerokovanje škofa Verdino, ki je živel v 13 stoletju v Otranto in ki je dejal, po Leonu XIII. bode zasedel papeški prestol menih.

Rim, 15. jul. Baccelli se je izjavil: O boleznih sv. očeta ne morem ničesar izjaviti, ako bolnika ne vidim. Njegovi zdravniki so pa tako veščji, da pač lahko smatram njihovo diagnozo za pravo. Nihče ne bo mogel reči, da niso zdravniki storili vsega, da bi papežu rešili življenje, kar pa je bilo nemogoče.

Rim, 15. jul. Rampolla je tekom dneva zopet tresla mrzlica. Laponi ga je obiskal in mu svetoval, naj si privoščji miru, a Rampolla je kljub temu ves dan naporno delal. V Vatikanu se boje, da bo imelo to zanj nevarne posledice.

Rim, 15. jul. Izvenvaticanski listi pišejo, da kardinala kamerlengo Oreglia nadzorujeta dva detektiva laške vlade.

Rim, 15. jul. Včeraj bi imela biti v navzočnosti sv. očeta seja kongregacije obredov v zadevi proglašanja Jeanne d'Arc blaženim. Radi boleznih sv. očeta je seja preložena.

Rim, 15. julija. V slučaju konklave bo portugalski poslanik od strani diplomatov poverjen za posredovalca mej vlastimi in provizorično vaticansko vlado.

Rim, 15. julija. Minister Zanardelli je izjavil, Italija jamči za popolno prostost konklave. Garancijska postava bode imela popolno veljavo.

Položaj na Ogrskem.

Razmere na Ogrskem se še nikakor niso zboljšale in vse kaže, da se pripravljajo v bližnji bodočnosti novi zapletaji. Število poslancev, ki hočejo obstrukcijo za vsako ceno, nikakor ni tako majhno, kakor si ga želi vlada in njena večina. Na znano povabilo poslanca Barabasa se namreč, kot se pričakovalo, ni odzvalo le 7 ali 8 poslancev, marveč 20. Posvetovanju je predsedoval stari Madaras. Zborovalci so sklenili, da izvolijo poseben odsek, ki bo uredil in vodil obstrukcijo. Somišljeniki Barabasi, kar jih še ni izstopilo iz Košutove stranke, store to v bližnjih dneh, če se ne posreči Košutu, da jih pridobi za svoje namene. Poslanci divjaki so že skoro vsi vstopili v Barabasovo frakcijo, poleg tega se pa pomnožuje tudi iz vrst drugih strank. Sklepom tega posvetovanja pripisujejo parlamentarni krogi velike posledice.

Istodobno kot Barabas je pa tudi Košut nameraval prerediti posvetovanje poslancev vseh strank, ki so vnete za gospodarsko delo v zbornici. To zborovanje se pa ni moglo vršiti, čeravno je bil predmet privlačen tudi za liberalno stranko, kajti pozivu se je odzvalo le prav malo poslancev. Košut

Poročevalcem v teh dnevih res ni lahko priti do mirnega dela. Ze od sobote tedna tekajo vsi poročevalci z velikimi preglavicami okolu, ako hočejo vse dogodke iz Vatikana natanko sporočiti — in v tem jih pripeka rimsko julijsko solnce s svojo temperaturo. V teh dnevih sta v Rimu dva središča: Vatikan in glavna telegrafična postaja. Po poti od Vatikana do telegrafične postaje hite neprenehoma vozovi in srečuješ tudi vedno iste obraze, pač mnogi hiti po tem potu do dvajsetkrat na dan. Trg sv. Petra po dnevu ni nikakor prijetno zbirališče; grozovito pripeka po dnevi todi solnce. In kdor prehodi trg, teče pot raz njega in zdi se mu, kakor bi bil prišel iz peči.

Govorilo se je tudi že v teh dneh, koliko Rim sočustvuje z boleznijo sv. očeta. Citirale so se priče iz leta 1878, ki govore o vse drugačnem takratnem življenju v Rimu, ko je obolel Pij IX. Toda to kar tako tja v en dan pisati, tudi ne gre. Pomisliti se mora pred vsem, predno se Rimcem očita manjše zanimanje za papeža, da živimo zdaj v juliju, ko jih je že tisoče in tisoče zapustilo Rim in odšlo v letovišča. Pij IX. je zbolel v februariju in ne v juliju. In v juliju bi mogel človek vztrajati dolgo časa na trgu sv. Petra ob vročini 30 stopinj? ...

je moral posvetovanje odpovedati. Liberalci so neki izjavili, da se v sedanjih razmerah ne morejo odzvati Košutovemu povabilu.

V zbornici je včeraj vladinovec Szeter milo tožil nad opozicijo, ki ni zadovoljna s svojo zmago in še nadaljuje obstrukcijo. Govornik kaže na veliko škodo, ki jo povzroča obstrukcija deželi, državi in ogradeku parlamentarizmu. Opozicija naj pomni, da imajo trajno veljavo edino le ustavnim potom pridobljene pravice. Opozicijski poslanec Beethy je pa odgovorjal, da se prav nič ne plaši pred ex lex stanjem in tudi suspendiranja ustave se ne boji. Obstrukcije se udeležuje s popolno zavestjo svoje odgovornosti napram volivcem in ne vsprejema vladnega programa. Za Khenaa je že to slabo sričevalo, ker je bil preje ban hrvatski. — Razprava o Khenovem programu torej še ni končana in opozicija bo poskrbela, da se debata zavleče še za nekaj dni. V teh razmerah bo vlada kmalu brez moči.

Policija v ogrskem parlamentu.

Policija v ogrskem parlamentu hoče štrajkati. To službo opravlja mestna policija in sicer mora dati vsak dan gotovo število mož, ki jih plača pisarna poslanske zbornice in jim preskrbi tudi hrano. Do 1. 1902, ko je bilo otvoreno novo parlamentarno poslopje, so dobivali stražniški vodja, kurtoloz in pa 6 mož vsak dan 35 do 45 K. V novem poslopju pa potrebujejo radi številnih vrat vsak dan blizu 100 mož, za kar treba plačati 112 do 120 K, kar ni ravno veliko, če se pomisli, da izdajo na dan za razsvetljavo 680, za — led pa 340 K. Sedaj so pa ustavili tudi to plačo, češ da je previsoka.

Policija pa je odgovorila: brez denarja ne bo stražel ter se obrnila do min. predsednika Szella. Poslednji pa je kot notranji minister razsodil, da mora straža zastonj vršiti to službo, ker je druga plačana. Načelnik policije pl. Rudnay pa ni bil zadovoljen s to razsodbo ter se je pritožil na upravno sodišče. Obenem je pa naznanil zborničnemu predsedniku, da tako dolgo ne da več straže v parlament, dokler niso poravnane vse tirjave. Podobnega štrajka menda doslej še ni poznala zgodovina.

Po volitvah v Nemčiji.

Iz poleg stoječega zemljevida so razvidni vspehi zadnjih državnozberskih volitev v Nemčiji po okrajih in pa razmerje strank, ki bodo sestavljale novi nemški državni zbor.

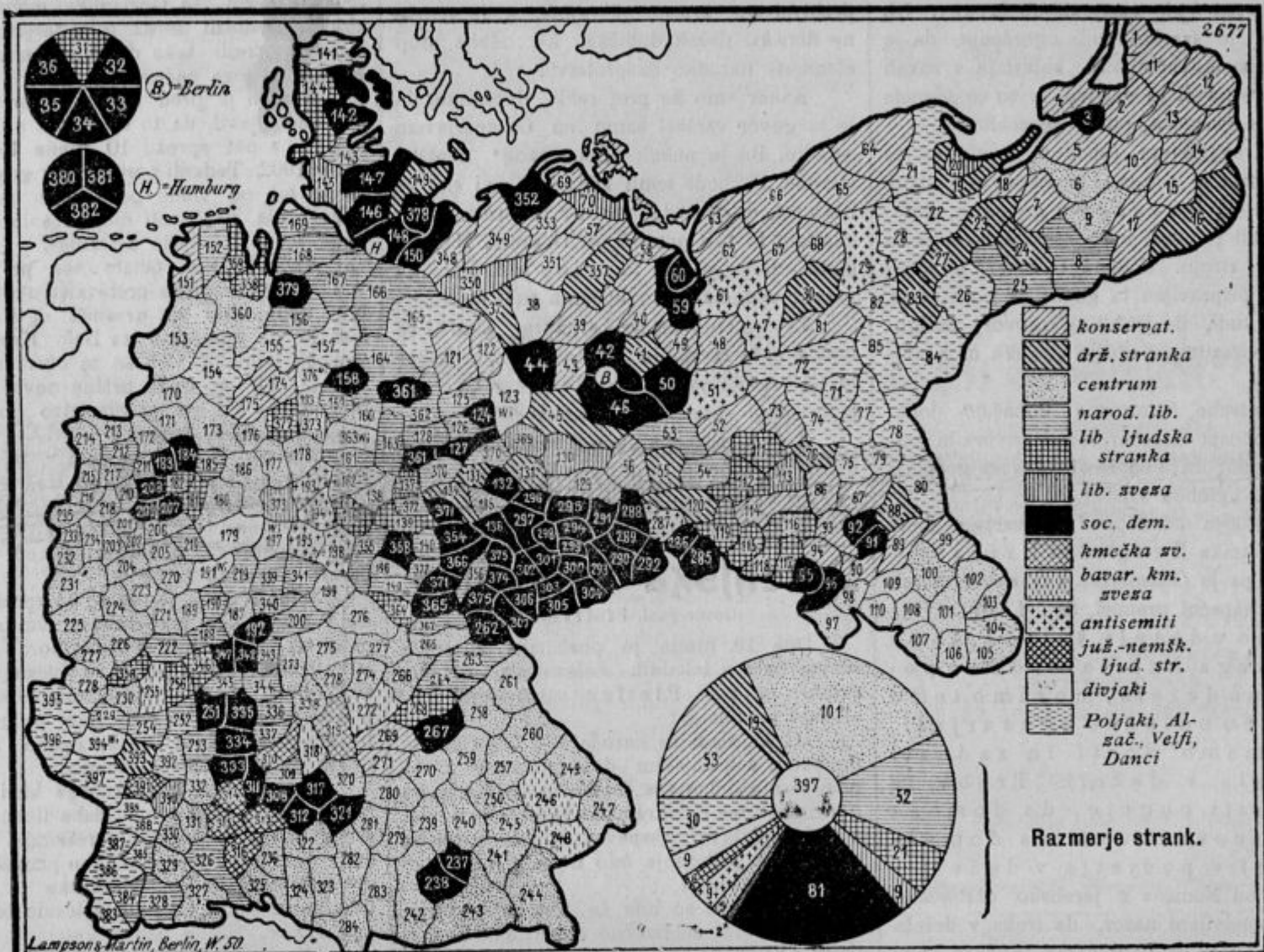
Po uradnih izkazih so dobili: socialni demokratje 3.025.103 glasov, centrum 1.853.707, naci nalni liberalci 1.243.393, konservativci 909.714, liberalna ljud. stranka 523.505, Poljaki 340.480 državna stranka 282.454, antisemitje 244.587 liber. zveza 241.116 bavarska in virtemberška kmečka zveza 117.327, zveza kmetov (bauernbund) 114.350, liberalci divjaki 102.974, Velfi 94.150, nemška ljudska stranka 93.804, alzaška deželna stranka 81.527, narodni socialisti 27.334 kandidatje srednjega stanu 26.809, kršč. soc. 23.115, Danci 14.843, Litvanci 6012 in konečno meklenburška stranka prava 502 glasova. Soc. demokracija je dosegla najvišje število le na ta način, da je postavila kandidata v vseh volivnih okrajih in ker so z njo glasovali nezadovoljni elementi raznih drugih strank.

V socialno-demokratski stranki vlada v kljub 81 priborjenim mandatom precejšnja needinost. Elemente v tej stranki razburja vprašanje glede podpredsednika. Kot druga najmočnejša stranka v zbornici ima vsekako pravico do zastopstva v predsedstvu in centrum bi jej tudi priznal podpredsedniško mesto. Toda v stranki ni nikogar, ki bi bil po »Vorwärtsom« mnenju sposoben za to mesto. Eden del kandidatov noče prevzeti dolžnosti podpredsednika, kot so obisk pri cesarju, mnoge formalnosti, ki niso v soglasju s značajem in programom soc. dem. Vollmar, Auer, Heine in drugi tega mesta ne vsprejmo, Singerja pa večina ne mara. Vsekako se bodo v tem oziru vršili še hujši boji mej sodrugimi poslanci.

Zanimivo izjavo o moči centra je podal te dni prot. stantski pastor Naumann, vodja nacionalnih socialistov. V svojem glasilu »Die Zeit« piše mej drugim: »Centrum je v zadnjem voivnem boju silno pomnožil število glasov. Število njegovih volivcev je naraslo za 300.000. Njegove vrste so se torej pomnožile ne samo vled naravnega naraščanja katoliškega prebivalstva, marveč tudi preko njega. Se nikdar ni izšel centrum ponosnejši in gotovejši iz volivnega boja, kot sedaj, in tak ostane, dokler levica ne postane zmožna za vlado (kar se pa seve ne zgodi.) Levica je danes bolj kot kedaj poprej odvisna od socialne demokracije. A centrum vlada, dokler socialna demokracija ne postane nacionalna. No, poslednje se pa tudi ne zgodi in ostane ta želja le prazen sen.

Razmere na Grškem.

V dobi par tednov so dobili na Grškem že tretje ministerstvo, ki je v

včerašnji seji poslanske zbornice vendar dohilo soglasno zaupnico. Delyannisu je sledil Teotokis in temu sedaj delyannist Ralli. Vso kabineto ter parlamentarno krizo pa povzroča edino le boj mej skupškimi veletržci in pa domačim kmečkim prebivalstvom. Obe prejšnji vladi je vrgel takozvani »korintni monopol«. Pod imenom »Korint« umeva namreč grški vinogradnik drobno rozino, jagoda s posebne vrste vinske trte. Ta sadež tvori na Grškem skoro edini dohodek, kajti mej 70 milijoni kron, ki so jih dobili lansko leto za izvoz svojih pridelkov, je nad 40 milijonov dohodka od rozin.

Treba je torej, da obrača vlada tej produkciji vso mogočo skrb ter varuje kmete posebno pred brezvestnimi oduščimi veletržci in njih agenti. Tega pa ni storila Teotokisova vlada. Dokler je bila na krmilu, so jo popolno omrežili razni spekulanti, ki so vedno znali najti pravo pot, da so dosegli svoj namen. Pridelovalci so komaj ob najboljših letinah ohranili ravnotežje v domačem gospodarstvu. Poleg tega je nepopisno deloval davčni vijak. — Delyannis je ob nastopu vlade izkušal pomagati kmetu ter predložil načrt, po katerem bi se poddržavila trgovina z rozinami ter s tem omogočile take cene, da bi pridelovalci mogli izhajati tudi ob slabih letinah. Ta načrt, ki ga je prebivalstvo navdušeno pozdravilo, so pa prepredili pristaši Teotokisa in v zbornici vrgli Delyannisa. O viharju, ki je zbog tega navstal po vsej deželi, smo že poročali. Njih posledica je nastop Ralijeve vlade, ki je vsprejela Delyannisov načrt. Sedaj so pa nastopile proti uvedbi monopola razne vele-

sile, predvsemi seveda kramarski Angleži, ki so protestirale proti — kršenju trgovinskih pogodb! Umevno je, da bo vlada odločno zavrnila tako insinucijo ter zahtevala, da umaknejo tuje vlade svoj ugovor. To je včerašnji seji z vso odločnostjo naglašal novi ministerski predsednik in zato tudi dohbil soglasno zaupnico.

Iz brzojavk.

Kot naslednika Kallaya se imenujeta sedaj tudi še ogrski finančni minister Lukacs in pa bivši minister Hieronym. — Za mesto pravosodnega ministra, ki je odloži Koerber v najkrajšem času, se poleg Gertscherja imenuje tudi predsednik deželnega nadsodišča v Lvovu vitez Czernicky. — Subvencija katol. šol. društva. V včerašnji seji dunajskega občinskega sveta je vzbujal občeno veselost izrek dr. Luegerjev, da mora tožitelj Orel v tem slučaju obžalovati, da ni žid, ker se iz razsodbe nekako razvidi, da imajo katoliki prav za prav manj pravic nego židje, in bi bil žid Orel v pravdi zmagal. — V srbsko skupščino bo volilo vsakih 4500 davkoplačevalcev enega poslanca, skupaj tedaj 159. Doslej je štela skupščina 130 poslancev. Iz Madrida se poroča, da je preprečila sedanja španska vlada se stanek kralja Alfonza z njegovo materjo bivšo regentinjo Kristino, ki bi se imel vršiti v San Sebastjanu, kjer je zaupnik Kristine v ta namen že najel stanovanje. — Kitajski cesar je izdal tajno povelje, naj se kitajske dijake, ki so sumljivi, da so napravili zaroto proti Mandžu dinastiji, are-

tira, krivce umori, ostale pa, ki so le sumljivi, izžene. — Deželni zbori bodo, kakor poroča »Moravska Orlice« sklicani še le decembra meseca. — Pogreb Kallayev se vrši jutri v Budimpešti, kamor pripeljejo truplo z Dunaja. Udeleži se ga mej drugimi tudi načelnik bosanske vlade z uradniki.

Iz Št. Vida nad Ljubljano.

Da svet ne pozabi, da imamo v St. Vidu tudi »inteligenco« in da se ista malce prikupi komu, zato pošlje naša popolnoma neugledna gospoda včasih kak žaltav cvirek v »Slov. Narod«.

V najnovejšem času so na vrsti vodovodi, javne licitante, občinski odbor, župan, župnik in ljubljanski knezoškof. V občinskem odboru v St. Vidu so po trditvi »Sl. Naroda« sami »kimovci«, zato ker ne morejo ubraniti Urbančku iz Podgore, da bi si ne napravil vodovoda. Da je c. kr. komisija na licu mesta vso to zadevo preiskala in Urbančku dovolila vodovod, kaj to briga šentvidsko »inteligenco«, ki hoče bolj poznati dotične postavbe, kakor vsi uradni organi.

Toda Urbančkov vodovod ni še glavni predmet premišljevanja šentvidske »gospode«. Tista voda, ki bo tekla v škofove zavode, tista hoče kar zadušiti šentvidsko »inteligenco«. Ta vodovod bo veliko hudodelstvo tatvine in ropa po mnenju »Slov. Naroda«. Kaj mar to šentvidski »inteligenci«, da je knezoškof postavnim potom dobil dovoljenje za vodovod. Kaj mar tej »gospodi«, da sama

Dalje v prilogi.

ni pri tem vodovodu nič prizadeta, tisti pa, ki so prizadeti, bodo pili čisto vodo, ki bo napeljala iz vodovoda v njih hiše in ne bodo imeli ne samo nikake škode, marveč dobiček, ker bodo imeli v svojih hišah dovolj dobre vode. Sicer pa je gola resnica, da so bili z načrtom za vodovod vsi prizadeti posestniki zadovoljni, kakor so še danes. Edini gospod nadučitelj J. Zirovnik se je nekaj repenčil pred ogledom, na dan ogleda pa ga niti ni bilo blizu.

Še danes dve leti pa piše „inteligence“ v Sl. Narodu: „Morebiti bo pa nazadnje prevzvišenega knezoškofa le sram ljudem potrebno in lastno vodo siloma jemati.“ Velečislana šentvidska „inteligence“, zakaj se vendar nisi uprla o pravem času, ko ti je knezoškof „sioma“ hotel vzeti tvojo lastno vodo? Kje pa imate „inteligentneži“ v St. Vidu kaj lastne vode? Vaša „lastna“ voda je menda samo tista, ki se vam dela v možganih, druga, katero uživajte, je pa lastnina posestnikov. Svojo znano učenost hočete pri vsaki priliki kazati, pa vam vedno spodleti. Od tod tista jezica. S tem, da je g. nadučitelj J. Zirovnik kupil za ljudsko šolsko knjižnico Homera, se pač ne more aklepati, da je šentvidska „inteligence“ tako izobrazena, da bi boljše poznala postavbe o lastninski pravici kakor c. kr. uradi.

G. župan Belec, Vam dam pa ta le nauk: Zakaj se tako trudite, da bi St. Vid povzdignili? Zakaj ste šli vendar k javni dražbi Čebavovega posestva? Kakih dva tisoč kron bodele tako izgubili pri tem posestvu, zakaj niste še drugo proč vrgli?

Ker se govori, da se namerava izdati neko poročilo o šentvidski šoli in obenem nekoliko opisati šentvidski napredek sploh, težko pričakujemo tistega dne, ko bomo brali razne zanimivosti iz šolske občine. Radovedni smo, če bo g. poročevalec opisal vse vasi, hiše in šupe v občini, morda se bo pa g. poročevalec le omejil na poročilo, kako drugje čudno sodijo o napredku naše šole. Povedal bo gotovo to zanimivost, da naše učence in učenke ne sprejemajo v Ljubljani v višje razrede, marveč vse obsodijo še enkrat v iste razrede, katere so obiskovali naši učenci včasih že po dve leti v St. Vidu. Če pa katerega vendar sprejmejo v višji razred ali celo v latinske klopi, mu pa koncem leta nakže tistih kljuk, da komaj sope, ko nese spridevalo v očetovo hišo. Toraj na dan s „poročilom“, da svet spozna slavno šentvidsko ljudsko šolo, ne pa samo vodovode, licitante in šupe.

Cerkveni letopis.

Birmovanje v novomeški in leskovski dekaniji.

Prevzvišeni g. knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič se je vrnil predvečer opoldne v Dolenjskega, kjer je v novomeški dekaniji in v treh župnijah leskovske dekanije opravil kanonično vizitacijo in delil zakrament sv. birme. Birmancev je bilo: dne 14. junija v Mirni peči 379, 15. junija v Prečini 206, 16. junija v Vavti vasi 169, 17. junija v Soteski 50, 18. junija v Poljanici 97, 19. junija v Črmošnjicah 280, 28. jun. v Novem mestu 355, 1. julija v Sempetru pri Nov. mestu 184, 2. julija v Smarjeti 295, 3. julija v Beli cerkvi 131, 4. julija v Šmibelu pri Nov. mestu 375, 5. julija v Toplicah 288, 6. jul. Podgradom 93, 7. julija v Stopičah 253, 8. julija v Brusnicah 275, kjer je prevzvišeni tudi posvetil ondotno župno cerkev. V novomeški dekaniji je bilo torej birmancev vseh skupaj 3430. V leskovski dekaniji: dne 9. julija v St. Jerneju 599, 11. julija na Raki 312, 12. julija v Leskovcu 365; skupaj 1276.

Šolska poročila.

Letno poročilo III. mestne petrazredne deške ljudske šole v Ljubljani tudi prinaša spis „Staršem šolske mladine“. Koncem šolskega leta je bilo na šoli 222 učencev, od katerih je bilo za višji razred sposobnih 196, nesposobnih 26. Slovencev je bilo 219, drugih narodnosti 3. Za vstop v srednjo šolo se jih je oglasilo 43. Podučevalo je osem učiteljskih moči. V obrtno nadaljevalni šoli je bilo 99 učencev.

Letno poročilo mestne slovenske osemrazredne dekliške ljudske šole v Ljubljani tudi prinaša spis „Staršem šolske mladine“, ki je res kaj krasen spis. Naj bi pač vsi stariši uvaževali pisateljev klic: „Skribite posebno za vzgojo src svojih otrok; zakaj le na takih tleh vzraste prava sreča. Vzgaajte jih posebno k bogoboječnosti, hvaležnosti in resnicoljubju. Ne dajte se nikdar za kako neresnico zavesti. Vcepajte svojemu otroku tudi ljubezen do domačega kraja in do domovine. Pri blagih, plemenitih činih kažite svoje veselje in do-

padajenje, pri slabih pa gnjev in stud; bodejte svojim otrokom vedno sami najboljši zgled, ker potem bodo znali ljubiti, kar je dobrega in plemenitega, zaničevati pa, kar je slabega in hudobnega. Ako bi vsi slovenski stariši tako vzgajali svoje otroke, bil bi srečen slovenski narod! Število učenk je bilo koncem leta 767, mej njimi 753 Slovenk, 5 Nemk in 9 drugih narodnosti. Sposobnih za višji razred je 674, nesposobnih 81. Za vstop v učiteljske oziroma višje dekliške šole se je oglasilo 55 učenk. Poučevalo je 19 učnih moči.

Letno poročilo štiri razredne ljudske šole v Rudolfovem zabeležuje, da je šola imela koncem šolskega leta 220 učencev, od teh je bilo sposobnih za višji razred 162, nesposobnih 58. Poučevalo je 6 učiteljev redovnikov.

Letno poročilo II. mestne šestrazredne deške ljudske šole v Ljubljani ima na čelu spis: „Staršem šolske mladine“. Poučevalo je na tej šoli 13 učiteljskih moči. Koncem šolskega leta je bilo na šoli 543 učencev, od katerih je bilo 538 Slovencev. Za višji razred je bilo sposobnih 493, nesposobnih 45. Za vstop v srednje šole se je oglasilo 84 učencev. Na obrtno nadaljevalni šoli je poučevalo pet učiteljskih moči 101 učenca. V šolski delarni se je poučevalo v lepljenstvu in v pletarstvu.

Izvestje c. kr. II. državne gimnazije v Ljubljani za preteklo šolsko leto je tudi slovensko. Na čelu izvestja je življenjski »Profesor Simon Rutar«, spisal Dragotin Lončar. Učiteljskih moči je bilo na zavodu 14 za obvezne in 6 za neobvezne predmete. Koncem šolskega leta je bilo na tej gimnaziji 340 dijakov. Vsi so Slovenci. Prvi red z odliko ima 18, prvi red 212, drugi red 50, tretji red 16 dijakov, ponavljalna skušnja se je dovolila 42 dijakom, dodatna skušnja 2 dijakoma. Odličnjaki so iz poročila razvidni.

Drugo izvestje mestne nižje realke v Idriji za šolsko leto 1902/1903 ima uvodoma spis dr. S. Benka »Kje naj postavimo mejo psihiškemu življenju v organizmiški prirodi«, dalje je v izvestju spis Maksa Pirnata »Pripravniki tečaj v Idriji« in »Kratek opis novega realnega posloplja« iz peresa ravnatelja g. Pirca. Učiteljskih moči je bilo 7. Število dijakov koncem šolskega leta je bilo 88, od katerih je dobilo odliko 5, prvi red 56, drugi red 17, tretji red 5 dijakom, ponavljalni izpit se je dovolil 5 dijakom. S prihodnjim letom se otvori III. razred. Izvestje je slovensko. Odličnjaki so iz poročila razvidni.

Uršulinske dekliške šole v Ljubljani so končale šolsko leto danes zjutraj s slovesno mašo. Ravnateljstvo je izdalo 42 strani obsežno letno poročilo, ki objavlja na uvodnem mestu pod skupnim naslovom »Složno vzgojno delovanje v šoli in doma« Slomškovih sedem prošelj materam in očetom in slovenski prevod H. Trunkovega spisa »Staršem šolske mladine«. Iz letnega poročila izvemo, da so bile v uršulinskem samostanu te šole: otroški vrtec, vnanja ljudska šola, slovenska meščanska šola, notranja ljudska šola, notranja meščanska šola in učiteljske z učnim tečajem za učiteljske ročnih del. — V otroški vrtec je hodilo 54 deklic. — Vnanja ljudska šola je imela v 10 oddelkih 487 učenk; sposobnih je 408, nesposobnih 74, neizprašanih 5. — Slovensko meščansko šolo je obiskovalo 113 učenk; 99 jih je dobilo prvi red, 11 je nesposobnih, 3 pa neizprašane. — V notranjo ljudsko šolo je hodilo 197 učenk; sposobnih je 171, nesposobnih 26. — Notranja meščanska šola je imela 119 sposobnih in 19 nesposobnih učenk, 3 so ostale neizprašane. — Učiteljske moči je imelo letos drugi in četrti letnik. V drugem letniku je bilo 28 gojenk; mej njimi je 10 odličnic. V četrtem letniku je bilo 20 gojenk; 18 jih je naredilo zrelostni izpit (5 z odl.), 1 bo ponavljala izpit čez dva meseca, 1 je bila premlada in bo pozneje delala izpit. — V učnem tečaju za učiteljske ročnih del je bilo 8 gojenk; vse so naredile izpit, med njimi 2 z odlko. — Prihodnje šolsko leto se prične 16. septembra. — V učiteljsko bodeta prihodnje šolsko leto otvorena prvi in tretji letnik.

Novice iz Amerike.

§ **Koniec velike stavke stavbinskih delavcev** je bil, kakor poročila brzogaj iz New Yorka 13. t. m. Zmagaljo so delodajalci. 20.000 delavcev je že prišlo delati, v par dneh pa bo pri delu z pet 50.000 delavcev.

§ **Čudna družba treznosti.** V tovarniškem mestu Youngstown v Ohio je poli-

cija izpraznila tamošnjo gostilno, kojo je vzdrževala in vodila družba treznosti, ker ni ta pazila na polnočno postavo in se je preveč popivalo takozvanega temperanonega olja ali piva za trezneže, ki ima nad 2 odstotka alkohola v sebi.

§ **Mesto pogorelo.** Ogenj je skoro do tal pokončal mesto New Lisbon, Wis. Škoda se ceni na stotisoče dolarjev.

§ **Pevski zbor žvižga.** Nedavno so poročali listi, da je v združenih ameriških državah neki slavni pevec na odru žvižgal svojo ulogo, ker je imel glas hripav. V Millville pa je sedaj uvedel duhovnik Metodistov nekaj sličnega v — cerkev. Namestu petja mu 30 mladih fantov žvižga na koru melodije. Res ameriškansko!

§ **500.000 ločitev zakona** je bilo zadnjih 20 let v ameriških združenih državah. Lep sad civilnega zakona. Dva in pol milijona otrok je pri tem trpelo, odvetniki so pa zaslužili nad 100 milijonov kron.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 15. julija.

§ **Goessa odstopi?** Kakor javlja »Grazer Tagblatt«, je odstop ces. namestnika Goessa in policijskega ravnatelja v Trstu predurmi. Oba se s svojega odpusta nič več ne povrneta na svoji mesti.

§ **Sokolovi izleti po Gorenjskem.** O tem se menda ne bomo z nikomer pričali, da so Sokoli po svojih voditeljih popolnoma pod skrajno liberalno komando in sicer prav tako ljubljanski kakor kranjski. To je sicer njihova stvar; a naših mož bi se moralo vsaj toliko tikati, da bi sami na noben način, če tudi samo posredno, liberalnim frakarjem ne brisali prahu s črevljev. Nekateri tega še danes ne razumejo, da se s skromno prijaznostjo pri liberalcih zasluži edino le zbadljivo preziranje, pri nas pa temeljito nezaupanje. Na Gorenjsko so se osokolili liberalni velmožje. S sokolskimi izleti hočejo rešiti Gorenjce »klerikalne« tme. Zadnje nedeljo so jo krenili v Cerklje. Ljubljanski župan je vse aranžiral. A vrlih Cerkljancev ni premotil. Došle Sokole so pozdravili učitelji, enajst mož broječ oddelek gasilcev in eno dekle s tremi tovarišicami. Še »živio« niso spravili skupaj. Popoldne pridejo še kranjski z bando. Na Vavknovem travniku zunaj vasi se je pričela ob 5. uri telovadba. Radovednost za godbo je skupila kakih 40 mož in 30 fantov poleg otročajeve in žensk. Tu zaide med Sokole glas, da jih mislijo fantje napasti, in junaško jo odkurijo že ob 7. uri preklinjaje cerkljanske kmete. Menda ne pridejo več v Cerklje. Mi privoščimo tudi Sokolom svežega gorenjskega zraka, a to jim pa boji povedano, da jih naše ljudstvo v sedanjih razmerah ne more sprejeti kot sebi sorodnih prijateljev. Liberalci naj le bodo, če jim je to boljše, a naivnost se tudi liberalnim nad in pod Sokolom ne poda!

§ **Zdaj pa molče kot zid!** Kdo? Tista nemška glasila, v katera ležejo svoja kulturna jajčeca nemški in ljubljanski pangermanski razsajači — dr. Binder, Dzimski, Januschowsky in pobalinska sodrga s karnijskimi trakovi in plavicami. O zadnjih škandalih ki so jih nemški študentovski pobalini v našem mestu naredili, ne črhne graška nemška žurnalistika niti besedice! Že ve, zakaj ne! To je dokaz, da se tem nemškim ljudem pri nas predobro godi.

— **Umrla** je na svoji graščini poleg Celovca grafica Pöttiny, rojena Chorinsky, stara 82 let.

— **Predstava na Brezovici.** Izobraževalno društvo na Brezovici priredi v nedeljo dne 17. julija 1903 pri »Jakčevcu« št. 25 popoldne ob 3. uri zabavo. Vspored: Petje. — »Doktor Vseznal in njegov sluga Štipko Tiček«. Veseligrav v 2 dejanjih. Čisti dobiček je namenjen za družbeni dom. Z ozirom nato se preplačila hvaležno sprejemajo.

— **Novo izobraževalno društvo** v Črnem vrhu nad Idrijo se je ustanovilo kat. izobraževalno društvo. O namenu društva, h kateremu je takoj pristopilo 44 mož in mladeničev, je govoril g. katehet Fr. Oswald iz Idrije.

— **Napredek v Šiški.** Včeraj je bila jako važna seja občinskega odbora v Spodnji Šiški. Glavna točka dnevnega reda je bila naprava vodovoda. Seje se je vdeležil tudi vodja okrajnega glavarstva g. Lapajne, ki je tako jasno odboru razložil potrebo vodovoda, da je bilo pričako-

vati, da se naprava vodovoda sklene brez dolgih debat. A vnel se je hud boj, ker nekaterim to ni šlo v glavo. Občinski odbornik Ojster se je toplo zavzel za vodovod in pobijal vsa nasprotna mnenja, kakor tudi neki predlog, ki bi, ako bi bil sprejet, povzročil, da bi bila vsa stvar zaspala. Tudi g. glavar je proti takemu predlogu protestiral. Nato je bil sestavljen nov predlog, s katerim se občinski svet izjavlja pripravljnim napeljati vodovod, kakor tudi urediti kanalizacijo in sicer s tem pogojem, da občina ne da več k napravi vodovoda, kakor 15 odstotkov. Ne ve se, kaj bo k temu rekla deželna vlada. G. voditelju okrajnega glavarstva se dobre pitne vode potrebni Šiškarji srčno zahvaljujejo za njegov izvrsten referat. Tekom nadalje seje je stavil občinski svetovalec g. Klemenčič predlog, naj se nekoliko bolj pazi, do katere ure so gostilne odprte, in naj se od gostiln, ki imajo po 11 uri zvečer odprto, zahteva licenca!

— **Iz Toplice na Dolenjskem** se nam poroča, da je število kopaliških gostov koncem minolega tedna naraslo na 349. V začetku sezone so toplicarji tako naredko prihajali, da se je Toplicanov lotila splošna nogočnost. Sedaj pa nam vsak dan prinaša goste od vseh strani. Mej drugimi je bil tu general Semua iz Sarajeva, potomec rodbine Zemlja iz Gorij, obrata Knobloch in Lukanc. Izmed duhovščine smo imeli duh. svetnika Golobčiča in zlatomašnika Okorna iz Senožeč. Tega je kopanje tako okrepilo, da si upa doživeti stotino let. Dalje sta tu župnika brata Ramovš, župnik Skuhersky iz Loke pri Zidanem mostu in misijonar Kitak. Za nekatere bolj zni, zlasti revmatizem, je edino zdravilo kopanje v topli vodi. No — in čez dolenjske Toplice jih ni. Zatorej k nam, dokler je še kaj prostora! Tudi revniški bolniki si lahko pomagajo, po kmetijskih hišah se dobi stanovanje za 40 vin. — Za prihodnji teden je napovedana kneginja Aleksandrina Windisch-Graetz iz Haasberga pri Planini.

— **Dezerterja** 97. pešpolka Avgusta Gomisela iz Krepej so prijeli v Barceloni in ga pripeljali v Trst.

— **Razpuščen** je obč. svet v Šmohorju na Koroškem, ker je pričel izvrševati vodovodni projekt, o katerem več kot dve tretjini prebivalcev ni hotelo nič slišati.

— **Slaba vest ga je gnala na koprive.** Bil je na nekem trgu. Kupec sadja izplačeval je ljudem, kar jim je šlo za prodano sadje. Denar ležal je na mizi. Nekega pa so prsti tako srbeli, da ni mogel storiti drugače, nego da je vzel z mize nekaj svetlih kronic, katere pa mu niso pritkale. Kupec, ki je to zapazil, rekel je dotičnemu nekaj časa potem, da to nikakor ne gre, in mu žugal celo z orožniki, ako mu koj ne povrne svetlih kronic, kar se je tudi zgodilo. Kmalu potem zagleda oni, katerega so srbeli prsti, orožnika, ki se je bližal njegovi hiši, in mislil si je, ko, da orožnik njega išče. Naglo zbeži iz hiže, bilo je to že pozno v noč, in teče na neki vrt, kjer se zarije v koprive in kjer je celo noč ostal. Drugi dan pa, ko se je prepričal, da ni orožnik njega iskal, prikaže se zopet v domači hiši, a imel je ves obraz rudeč. Koprive so ga namreč ožgale. Bog ve, ako ga bodo še kdaj srbeli prsti?

— **Prasnik sv. Cirila in Metoda v Aleksandriji.** Pise se nam iz Aleksandrije: Desetletnica na čast sv. Cirila in Metoda se je v nedeljo 5. julija izvršila slovesno. Ob 7. uri je bila slovenska služba božja, pri kateri so Slovence pod vodstvom častne nemške šolske sestre Germane pele vrlo dobro. Mej sv. mašo je pristopilo mnogo Slovencev pa tudi Slovencev k skupnemu sv. obhajilu, pri katerem se po tukajšnji zelo vkošeninjeni navadi dele svečanosti primerne podobice, torej pri naši sv. apost. Cirila in Metoda, pa takih ni bilo mogoče dobiti. Koristno bi bilo, da bi se preskrbele čedne podobice sv. Cirila in Metoda s kratkim življenjepisom, kajti malo brezbrizno je to, da se iste na Slovenskem ne dobe. Naj se ta nedostatek čim preje odpravi. Popoldne je bila na vrtu g. trgovca Fr. Zarli veselica po sledečem vspredu: nagovor, deklaracija himne sv. Cirila in Metoda, kratka mična predstava, ki je izvrstno vspela, nato razne priložnostne deklaracije in slednjič igre na prostem. Obilna je bila vdeležba, pa tudi radost vdeležencev. Reči smem, da se sveta apostola Ciril in Metod v Aleksandriji častita v pravem krščanskem in narodnem duhu. P. Benigen.

— **Finančna služba.** Višjim davkarskim inspektorjem je imenovan davčni inspektor g. Adolf Klodiš vitez Sabladosky v Slovenjem gradu. — Prestavljeni so gg.: Davčni oficial Franc Kunej iz Brežic v Celje, Ivan Škoflek iz Maribora v Brežice. Davčni adjunkt g. Franc Robič je prideljen okrajnemu glavarstvu v Celju. — Prestavljen je dalje respicijent g. Oswald Drevenšek iz Konjic v Ptuj, respicijent g. Ludovik Pernek iz Ptuja v Smarje, nadpaznik g. Anton Struel iz Smarja v

Konjice, in gospod J. Jurko iz St. Petra v Kozje.

Napad na dežel šolskega nadzornika. Nekdo je te dni v Spijetu napadel dež. šol. nadzornika g. Zavadlavo, ko se je sprehal na morskem obrežju s tamošnjim gimnazijskim ravnateljem. Napadalec je gosp. Zavadlavo ucaril, potem pa zbežal.

Potreba slovenskih šol v Trstu. Na državni nemški ljudski šoli v ulici Fontana v Trstu je bilo ob zaključku šolskega leta 1158 učencev. Med temi je bilo: 304 Nemci, 491 Italijanov, 347 Slovencev, 7 Hrvatov, 3 Č. hi, 2 Poljaka, 2 Madjara in 1 Arabec. Slovenski tečaj je obiskovalo 261 otrok. Šolsko izveštje te šole izkazuje torej 347 Slovencev! Za koliko bi pa narastlo to število, ako bi bili izkazani za Slovence vsi, ki so Slovenci?! A to je še le ena šola! Kje so druge nemške šole?! Kje so množice slovenskih otrok, ki obiskujejo komunalne laške ljudske šole?! In slednjič ne smemo pozabiti blizu pol tisočaka slovenskih otrok, ki obiskujejo šole družbe sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu! Ali mero-dajni činitelji še nimajo dovolj dokaza o potrebi slovenske šole v mestu Trstu!

Paralela. V oddelku sodišču odločenem poročamo, kako da je mož, ki se računi k nemški inteligenci, izdelaval učitelja slovenskega. Zadnjega je pri obravnavi njegov zagovornik imenoval s pridevkom »der gut müttige Tribnik«. In ravno zavoljo znane »dobrodušnosti« njegove ga nekateri Slovenci prištevajo po krivici celo med Nemce, Nemci pa ga imajo seveda za Slovence. Sedaj sledi, kar hočemo naglasiti. Pri tem obžalovanju vrednem prigodku človeku nehote pride na misel primera: Ko bi mož izmed inteligence slovenske bil naklestil učitelja nemškega, polivali bi se potoki nemsko-liberalnega črnila na »surovost« Slovencev. Poštena duša slovenska pa posameznih slučajev ne mara generalizovati po vzgledu naših nasprotnikov. A kdo danes dotično afero obžaluje bolj, kakor prevročekrvni gospod sam?

Dobavni raspis. Ravnateljstvo državnih železnic v Beljaku raspisuje dobavo kovaškega oglja in čraka. Ponudbe je vložiti do 1. avg. ob 12 uri popoldne. Ob enem se vabijo interesenti na vlaganje ponudb za nakup starih kovinskih materialij. Te ponudbe so vlagati do 30. julija popoldne pri ravnateljstvu v Beljaku.

Poroka na smrtni postelji. V bolnici v Ljubnem na Štajerskem se je začel 7. julija na smrt bolna 23 letna zasebnica Terwanger poročila z deželnoobrambovskim narednikom I. Zchnernjem. Par dni na to je umrla.

K vojaškim vajam na Rakek je odkorakal danes zjutraj pešpolk št. 27 iz Ljubljane.

Poročil se je danes popoldne g. dr. med. Ernst Mayer, sedaj v Gradcu, z gđ. Pavlo Tomasič, hčerko višega deželno sodnega svetnika.

25 letnico bo v kratkem praznovala tovarna smodnika pri Kamniku.

Lovčeva smola. Te dni je nek trgovec iz Ž. lne šel lovit divje gosi. Imel je nepričakovano srečo. Skoro je zapazil pred seboj troje gosi. Ustrelil je. Ena gos je obležala mrtva, ostali pa ste samo nekoliko ranjeni sfrčali proti — njegovemu domu. Streljal je na svoje domače gosi. Kako je domača gospodinja pohvalila lovca, o tem molči zgodovina in menda tudi lovec.

Dogodki v Ricmanjih. Iz Ricmanj pišejo »Edinosti«, da sta bila tamkaj dne 9. t. m. zopet dva pogreba — brez duhovnika. Molitve je opravljal zopet vaški župan. Pokopali so bili 19 letnega Josipa Kureta in 18 letnega Josipa Berdona. »Edinosti bi bili hvaležni, ako nam pove, je-li g. Požar že prišel iz Rima. Več, ko dobimo odgovor.

Arretiran vojak V bližini Celovca so arretirali infanterista celovškega dež. bramborskega polka A v g u s t a J a k o v i č a iz Kranja. Hodil je v razna župnišča, hotel se vedno spovedovati, simuliral omedlevice in izvajal na goljufiv način denar. Jakovič je popolnoma zdrav.

Mesta, kuga za slovenske posle. Koliko sinov in hčera našega naroda izgine v valovju tujine, koliko se jih izneveri materni besedi! Mladenič, deklica, pride v mesto, misli, da je sedaj gospod, gospodična, akoravno opravlja morebiti slabša dela, kakor bi jih doma nikdar ne hotel. Pa kaj to, v mestu je, gospod hlapec je, gospodična-deklica je. Slovenski svoj materni jezik zametuje ter se sili, da govori in piše v tujem. Pred menoj leži pismo nekega dekleta, katera tudi misli, da ne bo gospodična služabnica, ako ne bo pisala domov v tujem jeziku. Za kratek čas, pa tudi v pouk in svarilo podajem to pismo cenjenim bralcem. Ta »kolobocija« se glasi: »Liebste Dante! Jest vam morem Angat, Pisati, saj niht pese das Ihsolank, nihtpisala, sm das ih kane cajthb. Ut pin nir dasukom. Utj Angros heses, kipt cerficudom, sin ja cva hajsja Ankafehass, ut Hotel gibeopaj hundert eimer, sinja Finfodrask dinspodn, Ut ihpin

abdur, ih pin Farkšjar pin hiakommen. Mneegredomro. Majne Muter, ket Ahniht zleht, unt Fater ketjim Ah gundt, gundse-pesa gen. Moj brodor Gustel dedut šlosajraj lerna, Moj brudo johau, tenvaseniht erhad minir pisal. Ljubra, Deta mnestepisala dai saalek Fläera is dassklabe, Majgot vam baren ihnohanmal, hinkom. File grise, af ole, ih vinče anglikliht, Najesjah saj langleben. utksunt pajben sajniht pesse dante. Gartrude Psenica.« Berita in strmite. Kdo je kaj razumel? Tako se sramoti tak človek sam sebe, pokaže, da je prazna slama med bujnim žitom. In koliko enakih slučajev bi lahko navedel, vendar naj bo dovolj za sedaj. Edina misel, edina beseda, ki sem jo v stanu izreči, je: »Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti!«

Ljudska veselica v Tržiču. Družba sv. Cirila in Metoda vzdržuje v Tržiču otroški vrtec. Ker prispevki udov tržiške podružnice nikakor ne pokrijejo stroškov, je priredilo »Katoliško izobraževalno društvo sv. Jožefa v Tržiču« s pomočjo tržiškega cerkvenega pevskega zbora v prid družbi sv. Cirila in Metoda dne 12. julija t. l. »Ljudsko veselico« zunaj Tržiča na Slapu pri Krvinu. Lepaki so že teden dni poprej vabili Slovence iz Tržiča in okolice, naj se udeležijo te »Ljudske veselice«. Po Tržiču je vse govorilo: »Stoj! kam boš šel v nedeljo? — »K Krvinu na Slap!« In to se je tudi res zgodilo. Kar v trumah so prihajali ljudje, tudi gospoda, bodisi delavci in kmetje h Krvinu. Še pred četrto uro popoldne je bilo zbranih nad 500 oseb na prijaznem Krvinovem vrtu. Točno ob četrti uri je nastopil cerkveni mešani zbor tržiški in za njim moški zbor društvenikov izobr. dr. sv. Jožefa. Obadva zbora sta pod spretnim vodstvom g. organista in pevovodje Fr. Slabeta tako izvrstno pela, da sta po vsaki točki žela obilno zasluženo zahvalo. Komični prizor: »Štefan gre iz ofcet' domov« je vzbudil splošno veselje. Gg. Franc Vidic in Jožef Zupan sta kakor navadno res častno rešila zadano nalogo. Vmes med pevske točkami je stopil na oder vč. g. duhovni svetnik in župnik Fr. Špandal. V svojem krasnem nagovoru je g. govornik poudarjal, kako potrebna je družba sv. Cirila in Metoda za Slovence in kako koristna posebno za Tržič, kjer vzdržuje otroški vrtec. Na veselici je bilo zbrano slovensko občinstvo, inteligence in priprosto ljudstvo. Tukaj se vidi splošno navdušenje za mili materni jezik slovenski. Koncem svojega govora je vč. g. predsednik tržiške podružnice pozval zbrano občinstvo, da je trikrat zaklicalo »Slava?« Njeg. Veličanstvu. Ljudska veselica je imela na men, privabiti h Krvinu vse slovensko misleče občinstvo. Kljub zelo nizki vstopnini je nad 170 kron ostalo čistega dobička za naš slovenski otroški vrtec v Tržiču. Živela družba sv. Cirila in Metoda!

Ljubljanske novice.

Koncert učiteljskih abiturijentov se je vršil sinoči ob dokaj pioli udeležbi občinstva. Ljubljana n d a n o v n i b i l o s k o r a j n i č n a v z o d i h. Pač bi bila tu prva dolžnost profesorjev in učiteljev kakor tudi druge inteligence, da bi se bili v večjem številu udeležili koncerta ter tako pokazali svoje simpatije napram abiturijentom-učiteljem, kakor tudi učiteljem samim, saj je bil čisti dobiček namenjen »Učiteljskemu domu!« Učitelji so vendar oni faktorji, ki prvi vzgajajo malo deco in jim polagajo temelj za poznejše študije. S tega važnega stališča bi pač naša inteligenca lahko pokazala več dejanske simpatije učiteljem, kakor pa je to pokazala ravno sinoči, ko je bila koncertna dvorana do malega prazna! — Kar se tiče proizvodnje posameznih točk, moramo pohvalno omeniti dobro izvežbani pevski zbor gojencev in gojenk c. kr. učiteljskega, ki je vse točke pod vodstvom gospoda profesorja Dekleve kaj precizno, kakor tudi z vnmemo in navdušenjem proizvajal. Vidi se, da se na učiteljski gobji prava glasba, ki blaži in povzdiguje duha. Sosebno krasno je pel mladi pevski zbor gojencev in gojenk E. Adamičeva mešana zbora »Lipa« in »V gozdu«. Zela sta ta dva zbora največ pohvale — in morali so ju ponoviti. Gospod komponent E. Adamič — mladi učitelj — sme ponosen biti na svoji kompoziciji; tako mili sta in nežni, zloženi popolnoma v narodnem slovenskem duhu. Tudi ostale pesmi je mladi pevski zbor rešil s največjo natančnostjo, kakor so bile Foersterjeva »Ave Maria«, Vilharjevo »Slovo« in Grieg »Nova zemlja«. Ponosni smejo biti gojenci in gojenke na svoje vspehe, ki so jih želi sinoči; in mi jim le želimo, naj stopajo krepko in pogumno po tej poti dalje, še k večjemu k slavnejšemu. Abiturijentom pa želimo prav mnogih zdatnih uspehov na njihovi trdi poti, na katero so stopiliv teh dneh, da se bodo veselili svojih sadov v poznejših letih, ko bodo znali, da njihove nade, ki jih je polno mlado srce, niso bile prazna morská pena — njih

neumorni trud bo poplačan tisočkrat. Naj delujejo z ljudstvom, ne proti ljudstvu, in dobri prijatelji ostanemo. — Tudi vojaška godba je rešila svoj program, toda pogrešali smo pri njej sinoči natančnosti. Naravnost neumljivo se nam pa zdi, kako more g. častnik-dirigent takoj po prvi točki oditi in prepustiti dirigiranje naredniku! Ali je narednik utaknil denar v žep ali g. častnik-dirigent? Kadar bo pa v kazini kak koncert, bo lahko častnik dirigiral magari tudi celo noč! Ali je ta denar drugačen, kakor oni, ki pride iz slovenskih rok? Ob tej priliki je c. kr. deželna vlada zopet pokazala znano svojo nervoznost, ki se kaže često v popolnoma neutemeljeni skrbi za Ruse. Vlada je naročila c. kr. ravnatelju učiteljskega g. L e v c u, da se ne sme noben gojencev in gojenk I, II, in III. letnika vdeležiti koncerta, ako se ga vdeležijo ruski dijaki, ki so se pa že včeraj popoldne odpeljali iz Ljubljane. Abiturijentom samim se seve ni moglo nič prepovedati in jim gosp. ravnatelj tudi nič prepovedal ni. Ta odredba deželne vlade, ki še vedno ne ve, kedo je teptal cesarsko zastavo na kazinskem vrtu, je vzbudila po Ljubljani zopet mnogo razburjenja, ker je bila naperjena proti popolnoma nedolžnim gostom našega mesta. Ali se taka skrb deželne vlade opaža tudi tedaj, ko prihaja izvestna gospoda iz »Reicha« v ljubljansko kazino in prinaša nemške marke za vsenemške namene na Kranjskem? Ako deželna vlada s tako skrbjo pazi na našo mladino, naj pazi tudi na svoje mlade uradnike, da bodo nekoliko manj se kazali v sprednjih kazinot-skih vrstah!

Osebná vest. Med. dr. Démeter vitez Bleiweis-Trsteniški odpotuje in ne ordinira od 20. julija do 1. avgusta.

V »Prešernovem hramu« v Rožnih ulicah se je vršila, kakor je bilo naznanjeno, veselica in proslava Prešerna. Veselica je krasno vspela in je bila zabava animirana. Zbralo se je toliko občinstva, da je vladala prava gnječa. Godba, »šramel-kvartet«, je izvšila svojo nalogo častno, tako, da so bili posetniki veselice prešinjeni veselja in zadovoljnosti. Posebno pa je bil to dan mladine, ki se je topila v veselju in rajala do konca. Posebno pa se mora pohvaliti točno potrežno gostilničarja, ki je skrbel, da so bili posetniki veselice vrlo zadovoljni.

Odhodnico priredi danes ob 7. uri zvečer pri Conžku ljubljansko učiteljsko društvo gg. G a n g l u i n V r a b l u.

Okradeni krznar. Hugonu Waneku, krznarju na sv. Petra cesti št. 21. je včeraj popoldne ukradel neznan tat iz spalne sobe kovinasto škatljico, v kateri je imel zlato žensko uro, vredno 70 kron, in kovinasto verižico. Ura je imela vdelenih na krovu pet diamantov. Tatvine sumljiv je neki postopač, ki je v hiši beračil.

Daljnegled ukradel je v nedeljo jermanski vajenec Viktor Jarc svojemu mojstru, jermenarju Mihaelu Jagru na Poljanski cesti št. 24 in je nato pobegnul iz službe. Včeraj ga je policija prišla. Pripovedoval je, da si je daljnogled le izposodil, da mu ga pa je v Lattermannovem drevoredu neki fant iz žepa ukradel.

Zahvala. Vsem dobrotnikom in prijateljem, ki so na katerikoli način kaj pripomogli oziroma darovali za našo veselico, ki se je vršila 28. p. m., se najtoplejše zahvaljujemo. Skrbeli bodemo, da se imena p. n. dobrotnikov v našem društvu, ki šteje nad 18 sto članov, izvedo, da se spoznamo in ravnamo po geslu: »Svoji k svojim!« — Odbor društva delavcev in delavk c. kr. gl. tob. tovarne.

Izseljevanje v Ameriko. Danes po noči odpeljalo se je z južnega kolodvora v Ameriko 52 izseljencev s Hevaškega in 13 s Kranjskega. Policija je prišla nekega fanta, ki je hotel pobegniti v Ameriko, da bi se odtegnil vojaški dolžnosti.

Tatvina v cerkvi. V franciškanski cerkvi je bila 12 t. m. v gneči delavki Alojziji Tomazič iz Tuhinja ukradena denarnica, v kateri je imela 12 K.

Najdena zapestnica. Jožefa Einsenhardt, šolskega učenka je našla na Franca Jožefa cesti srebrno zapestnico.

Iz salezjanskega konvikta. Šolsko leto se prične v tem zavodu, kakor na javnih ljudskih šolah, s 15. septembrom t. l.; podučuje se tudi v istih predmetih. — Število mladih »godevcv« tudi narašča. Ta zavod izvršuje vestno in nesebično svojo plemenito nalogo in zato je vreden priznanja in podpore.

Včerajšnjega mirozova društvene godbe se je udeležilo obilo občinstva. Godba je svirala vse točke precizno in pokazala, da se pridno šola. Nastopila je to pot 24 mož močna. Pri povratku pred mestno hišo je dalo občinstvo duška svoji hvali in zaklicalo godbi nadušen »vivo!«

Izgubljen. Žepno uro je izgubil v nedeljo zvečer vajenec A. J. od Plankarjeve gostilne na Dolenjski cesti do zidanega mostu. Kdor jo je našel, se prosi, naj jo oddá Florjanske ulice št. 13, III. nadstropje desno.

Filljalke za prodajo kruha in peciva. Na sv. Petra cesti je odprl isto gosp. Jakob Zalaznik, v Kopitarjevih ulicah (Mabrovo pritičje) pa jo odpre prihodnji teden gospod J. Kantz z Rimske ceste.

Dogodki na Hrvatskem.

Pred tridesetimi leti in zdaj.

Iz Hrvatske.

Meseca septembra bo trideset let, ko je po hudi in vztrajni borbi med mažaronsko in narodno stranko zasedel staroslavno stolico hrvatskih banov pravi narodni ban Ivan Mažuranić. Takrat je bilo v hrvatskem narodu toliko narodne moči, da je odstranil proti volji mažarske vlade najprej nasilnega bana Raucha, vstavitelja poznate hrvatske ogrske nagodbe, in za njim še dva banska namestnika Bodekovića in Vakanovića.

Najhuja je bila borba proti banu Rauchu, ki je preganjal vse rodoljube z največjo strogostjo. Opozicionalni časopisi so se morali preseliti iz Zagreba v Sisek, v vojaško Krajino, kjer se je izrekla tudi osodepolna obsodba za bana Raucha, vsled katere je moral tudi oditi na »unanje«, kakor se je prej sam rogal opozicionalnim činovnikom, katere je spodil iz službe. Bodeković, njegov naslednik, je bil blag mož, pa se ni mogel vzdržati, ker so Mažari hoteli nadaljevati režim Rauchov; zato so si izvolili Vakanovića, katerega so podpirali z vsemi sredstvi, samo da se vzdrži mažaronski zistem na Hrvatskem. Vakanović je razpisal nove volitve, da dobi mažaronsko večino v saboru; toda pri teh volitvah je popolnoma propadel, v sabor je prišla ogromna večina narodne stranke. Te volitve so se vdeležili takrat vsi činovniki ter so ravno oni odločili, da je bila popolnoma premagana mažaronska stranka.

Zdaj bi se bila revidirala že pod Rauchom sklenjena nagodba v pravem narodnem duhu, kakor je to želel sam novi ban Ivan Mažuranić, toda Mažari so znali tudi to preprečiti. Po nagodbi sme priti v hrvatski sabor virilistov toliko, kolikor znaša polovica izvoljenih poslancev. Ti virilisti sploh ne dohajajo v sabor, ker velikaši na Hrvatskem so malomarni za napredek svoje domovine. Toda l. 1873. so pa vendar prišli, seveda opozorjeni od ogrske vlade, da zadržijo pravi narodni duh v nagodbi, ki se je imela spremeniti. Nagodba iz leta 1868. je bila sicer revidirana, toda ne v onem duhu kakor ga je želela narodna stranka in ž njo ban Mažuranić, vendar pa je s to revizijo narodu vsaj malo odleglo, ter se je mogel od zdaj mirneje baviti z urejenjem svojih avtonomnih zadev. Hrvatska se je začela lepo razvijati posebno v narodnem pogledu. Odprlo se je vseučilišče, preporočila »Matica Hrvatska«, preuredile so se ljudske in srednje šole, le v gmotnem pogledu ni bilo pravega preporeda, ker po nagodbi so ostale Hrvatom še vedno vezane roke v financialnem pogledu. Mažarom pa še ta narodni napredek na Hrvatskem ni bil po volji, ter so začeli uvajati mažarski jezik na železnice in zajedniške urade. To je bil začetek mažarizacije, a vlada Mažuranićeva se ni odločno uprla tej nakani mažarske vlade. Da ni to storila, oponesel je v zadnjem saborskem zasedanju sam Khuen Hedervary dr. Derencinu, ki je bil takrat predstojnik sodbenega oddelka deželne vlade. To je bila zares velika krivda Mažuranićeve vlade, ker so Mažari od tega časa neprenehoma in vztrajno napredovali z mažarizacijo na Hrvatskem pod naslednikom Mažuranićevima Pejačevićem in Khuen Hedervaryjem. Toda vsega tega ne bi bilo, da so ostali hrvatski volivci tako značajni, kakor so bili od l. 1871—1873. Po odstopu Mažuranića se je v tem pogledu vse spremenilo. Ko je bila l. 1881. in 1882 vojaška Krajina razvojačena, je bilo sprejeto tudi činovništvo iz Krajine v državno službo, a to činovništvo je bilo zbrano od raznih življev, le narodnih najmanj. Ko je v Hrvatski zavlada ban Khuen Hedervary, je imel poleg drugih mažaronov, žalibog mnogo iz poprejšnje narodne stranke, tudi to činovništvo, navajeno vsakemu služiti. Razume se, da je novi ban to činovništvo posebno odlikoval, dočim pravi hrvatski činovniki niso mogli napredovati, dokler so ostali narodni. Da pridejo tudi oni naprej, so se oklenili novega gospodarja, in kmalu se je razvilo štreberstvo, kakoršnega še ni bilo nikdar na Hrvatskem. Tako je prišlo, da je mogel ban Khuen Hedervary rušiti s svojim činovništvom narodno opozicijo na celej črti ravno tako, kakor je narodno činovništvo l. 1871 do 1873. rušilo mažaronsko stranko. Činovništvo odločuje na Hrvatskem v vsem, a se je žalibog slepo udalo današnjemu zistemu.

Radi demonstracij v Gorenji Reki je bilo obsojenih 26 kmetov. Ob znanih sodnijskih razmerah na Hrvatskem seve izborni obrambeni govor g. dr. Pero Magdič a ni mogel dosti pomagati. Od 31 obtožencev je bilo obsojenih 26 v ječo od 3 mesecev do 3 let, poostreno s postom vsacih 14 dni. Pet obtožencev je

bilo oproščenih. Ker je državno pravdnštvo prepovedalo izdajanje delavskega lista čiste stranke prava „Hrvatski Radnik“ v Zagrebu, pričel je izhajati nov list „Novi Hrvatski Radnik.“

Dogodki v Srbiji.

Radi umorov v Belgradu je zblaznel sin bivšega srbskega ministerskega predsednika Georgieviča. Odpeljali so ga v nek praški zavod

Belgrajski listi ostro napadajo vojnega ministra generala Atanackoviča, ker pri predvčeršnjih imenovanjih ni povišal zarotnikov. »Stampa« zahteva, naj vojni minister odstopi. Isti list javlja, da je major Lazarević, eden glavnih zarotnikov, povišan v podpolkovnika.

Kabinetni tajnik kralja Aleksandra dr. Miloš Petronijević je odpuščen iz državne službe. Na njegovo mesto je imenovan dr. Nenadović

Dr. Nenadović je včeraj odpotoval v Zenevo, da razpusti odtonni dvor kralja Petra.

V Nišu so bile v ponedeljek občinske volitve. Došlo je do takih izgredov, da so morali volitev prekiniti. Liberalci so se borili z radikali.

Nova skupščina bo imela 150 poslancev, doslej jih je imela 130.

Iz Biaritz se poroča, da se je kraljica Natalija izjavila, da ne rudi kiti na zapuščino umorjenega svojega sina ter prepušča dedščino sestričini kralja Aleksandra, Nataliji Konstantinoviči kateri je kraljica Natalija kraljica botra in ki ima za moža črnogorskega princa Mirka.

V Belgradu so razširjene vesti, da se namerava kralj Peter zopet poročiti, in sicer z neko rusko princezino. Dr. Nenadović bo radi tega potoval v Petrograd.

Iz Semlina se poroča, da je tekom meseca junija radi preobrata v Srbiji 1350 Srbov pobegnilo preko Semlina iz Srbije. Tudi tekom julija je došlo mnogo beguncev.

Balkan.

Dne 10. t. m. je došlo na podnožju Hajdi gore do krvave bitke mej turškimi vojniki in bolgarsko četo, kateri je zapovedoval načelnik makedonske notranje organizacije Aleksis, ki je bil v tem boju z nekaterimi tovariši ubit. Aleksis so se Turki silno bali.

Ruski in avstrijski konzul sta bila te dni v okolici Krivolake in Istiba, kjer sta preiskala, v koliko so opravičene pritožbe prebivalstva proti prevleki strogosti turških oblasti. Konzula sta svoja opazovanja sporočila Hilmi paši, ki je nato odpotoval tja, da se sam prepriča o položaju. Sploh je turška vlada te dni obljubila, da pošlje po raznih krajih svoje zapupnike natančno preiskat razmere, sultan je obljubil Bolgarom večji vpliv na upravo, turška in bolgarska vlada pa zagotavljata, da je preklicala svojo odredbo, s katero je rezerviste ob meji sklicala pod orožje, ne pove pa, da edini povod za ta preklic je bližnja — žetev, ki se na Bolgarskem prične te dni. Jako neljubo je bolgarski vladi, da mnogi bolgarski kmetje ob meji prodajajo žito Turkom za turške vojake, ki baje silno stradajo. Bolgarska vlada se boji, da žita z ozirom na veliko število beguncev, katerih število se vsak dan množi, na Bolgarskem ne zmanjka in ne postane na Bolgarskem lakota. Zato je prepovedala izvoz žita.

V mestu Mustafa Paša ob bolgarski meji so te dni turški vojaki udri v bolgarske hiše in iskali orožja. Dogodili so se strašni krvavi prizori. Kar ni Bolgarov ušlo, vrgli so jih v ječo. Ako se tako godi ob meji Bolgarije na orientalski železnici, kamor prihaja vsak dan več Evropejcev, kaj se še-le godi z ubogimi kristijani v notranjosti Turčije! Za žide v Kišinevu je po konci ves svet, kristijane v Turčiji se pa pusti umirati v potokih krvi.

List „Akropolis“ v Atenah javlja iz Soluna: Tukajšnje oblasti so zasledile nov nameravani atentat makedonskega odbora. Atentat bi bil izvršen na ta način, da bi prihodnji mesec istočasno pridrvilo v mesto več bolgarskih vstaških čet, ki bi pričele metati bombe na vladno poslopje. Makedonci so upali s tem izzvati turško prebivalstvo, da bi napadlo Evropejce, kar bi povzročilo, da bi se v zadevo vmešale evropske vlasti.

Veliko senzacijo vzbuja aretacija bolgarskega trgovca Vesova. Pri hišni preiskavi našli so v njegovem stanovanju jako kompromitujoče listine, mej njimi eno, ki kaže, da je pravzaprav on pravi vodja revolucionarskega odbora v Solunu.

Precej neverjetno se glasi vest današnjih listov, da je sultan zapovedal, da se ne sme ovirati tvorjenje bolgarskih cerkva in šol in da bo izpustil vse zaprte Bolgare, ki bodo na evangelij prisegli odslej biti zvesti njegovi podaniki. To se bo najprej zgodilo v okraju Skoplje.

Bolgarska junakinja Nasteva se je zopet pojavila na bojišču. Zapustila je samostan Kanero, kamor je nedavno pobegnila in zbrala je okolu sebe 14 bolgarskih žen v vstaško četo. Tudi bolgarske žene se boré za svobodo domovine.

Književnost in umetnost.

* **Novo orglje in nov sistem.** Domača slovenska tvrška „Brata Zupan“ je pretečno zimo postavila dvoje lepih orgelj za Lož in Čez-Sočo. Sedaj pa so izgotovljene velike orglje broj 90, na katerih so vprizorjene vse najmodernejše novosti. Ta nevtrudno napredujoča firma je z velikimi denarnimi žrtvami, skrbjo in velikimi skušnjami dovršila tako pnevmatično funkcijo na vseh strojih tega instrumenta, kakoršne še v Avstriji ni. Omenjena firma je bila vže par let v dogovoru z najboljšimi svetovnimi mojstri gledé pnevmatičnih sistemov. Delale so se doma velike poskušnje in modeli in slednjič se je firma odločila za zanesljiv, jednostaven sistem, katerega mora vsak, kdor to vidi, priznati za trpežnega in najboljšega. Od tipke do piščale ni nobene mehanike, mej manuali, pedalom, registri, kopulami in zbiralniki deluje čisti pnevmatični tok. Na desetbrojni glavni stroj delujejo samo 4 membrane, na petbrojni gornji stroj samo 2, in na štiri pedalni stroj 2 membrane. Kancela vsakega kora se lahko z roko hipoma izvzame in zopet nazaj vtakne brez vsakega orodja. Mešičkov ni, vsejih ventilčkov ni, tiste omrežne komplcirane mehanike pod sapnico, katera dreza v ventilčke in zahteva vedne regulacije — tudi ni. S kratka, pnevmatičen sistem naj bode res pnevmatičen, ne pa pod sapnico zvezan s celo kolobocijo mehanike. Saj pnevmatičen sistem nima družih tendenc, nego da se vkljub nebrojnih kopul in kombinacij doseže lahka igra in da regulacija razun na religijih (Belais) popolnoma odpade. To je pa s tem novim sistemom vse doseženo. Igralnik je eleganten, registri se ne potezajo in ni treba registrovih gumb z roko lovit in jih ven vleči. Tu se registri otvarjajo in zatvarjajo samo z lahno dotiko jednega prsta. Kolektivniki se istotako z dotiko prsta odpirajo in mejebojno razvezavajo in jih ni treba na stran riniti. — Veliki meh goni kolo z ekscentričnim vretenom, tako, da se v slučaju, ko bi bila na razpolago električna moč, lahko ista na gonjenje meha uporabi. Igralna sapa ima svoj meh, v zvezi z istim zeniščem daje sapa igralni funkciji, kar pa je odveč se pa steka nazaj v veliki magacin in narobe lahko veliki regulator malemu sapa posoja. Vodilne cevke na notranjem stroju so svinčene pocinjene. (Verzintne Hartbleiröhren), v igralniku pa iz medenine (Messing). Najdaljša kondukta je dolga 10 metrov in vseh cevk nad 1000 metrov. Jezičniki, trombeta in pozavna ste moderne intonacije, slednja vibrira z bobničnimi membranami. Dispozicija je mogočna in lepa, je sestavljena iz štirih šestopnih registrov, desetih šestopnih, treh štiristopnih in dveh mešanih. Cornett trojen in Mixtur četvoren. To impozantno delo naj bi si ogledali vsi za lepo glasbo vneti in vešč strokovnjaki, slovenski in tudi drugi. Lepo in častno bi bilo, ko bi slovenska velečastita škofijstva poslala večše svoje in nepristranske večšake, da presodijo to trudapolno delo slovenske dlani in da že enkrat preneha agentstvo za tujce, kateri za še enkrat večji denar ne morejo podati boljšega od domačinov. Svoji k svojim! Tisočaki, katere pa pobašejo Nemci, pa se nikoli več ne povrnejo nazaj v slovenske roke. Torej „svoji k svojim“! Domačine naj se podpira, pa bodo vedno še boljša njihova dela. Opisane nove orglje bodo razstavljene v Kamnigoricu do prihodnje sobote.

* **Naše slovstvo in Hrvatje.** »Serafinski Perivoj«, mesečnik, ki ga izdajajo frančiškani v Visokem v Bosni, prinaša v 7. številki letošnjega leta v prevodu povest dr. Irvana Ev. Kreka: »Za brata«. — V posebni izdaji je pa izšla igra dr. J. Debeveca: »Liberalizem ali večni žid« v tiskarni Thier-Vogler v Sarajevu z naslovom: »Vječni Židov. Zalosna igra u pet čina. Napisao Dr. Debevec, a pohrvatilo Ira Joša Mijov.« (Prelistano iz »Serafinskoga Perivoja«) 1903. Cena 1 K. — »Seraf Perivoj« pravi o tem delu: »Mi pravom čestitamo najprije veleučenom gosp. piscu, da mu je djelo tako krašno uspelo, a onda i našem marnomu suradniku, koji si je dao velika truda, da to djelo pretoči u nas hrvatski jezik. S ponosom moremo iskreno reci, da je naš brat tom tako zanimivom radnjom učinio veliku uslugu našem listu, ja je njom pomnožao broj naših čitatelja« itd. — Dostavljamo, da je izšel spis dr. Debeveca v »Kat. Obzorniku« leta 1897.

* **Zabavna knjižica za slovensko mladino.** Urejuje in izdaje Anton Kosi, učitelj v Središču. XI. zvezek. Cena 30 v. O tem se nam še piše: G. Anton Kosi mar-

ljivo nadaljuje svojo zbirko. Vsako leto razpošlje po Slovenskem prav ličen snopčič s kaj mnogovrstnim berivom, ki je zelo primerno za mlade čitatelje. Tudi letošnji zvezek obsega raznovrstno berivo. Čita v njem mladi čitatelj ljubke pesmice; zataplja se v mične povestice in divne baani; poučujejo ga poučne ertice; pregovori in izreki mu govore marikale lepo misel; razveseljuje ga kratkočasnice; zapoje si lahko nežne pesnice in slednjič si še malce beli mlado glavico z »zmešano šteno.« — Ne bomo navajali vsebine posameznih ljubkih sestavkov, posezite sami po tej lični knjižici in jo berite ter dajte jo mladini, kar vam najtopleje priporočamo. Koristili boste mladini, izdajatelja pa omogočili, da nadaljuje svoje hvalevredno podjetje.

* **Porcijunkula, mala knjižica, ki obsega kratke zgodovine in molitve za ta odpustek, se dobiva za 10 vinarjev v frančiškanskem samostanu v Novem mestu in pri J. Krajec nasledniku, tiskarju in knjigarju ravno tam.**

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Surov gost. Dne 29. junija zvečer je Matija Epih iz Kočevja v neki gostilni v Postojni zmerjal brez povoda krčmarico ter jo hotel tepsti. Ko ga je redar aretiral, zgrabil ga je Epih za bluzo ter vrgel v nje usnjato torbo, nato se je vlegel na tla in z nogami suval. V občinskem zaporu je razgrajal, zmerjal orožniškega postajevojdo z besedami: »če ne bi imel rok zvezanih, bi vas tako vrgel v zrak, da bi preje razpožili predno bi na tla telebnili.« Sodni dvor ga je obsodil na pol leta težke ječe. — **Nevaren sosed.** Andrej Eržen, dninar in žrebjar v Kropi ljubi že vse prekajeno meso in klobase. Po noči na 12. junija se je splazil v klet sosedu Ažmana kjer je pobral prekajeno pleče, več kosov svinjskega mesa in najmanj 20 suhih klobas. Ko je bil v Otočah na dnini, videl je sodelavec Šmitek, da je potegnil Eržen suho klobaso iz žepa, jo prelomil, polovico je sam pojedel drugo polovico pa temu dal; pozneje mu je še naročil, ne orožnikom povedati, da sta jedla klobase. Dne 8. junija mu je dal France Popler 22 K 56 v., da jih izroči Janezu Dolencu a toda Eržen je denar zapil. Ker je bil obdolženec že 3 krat zaradi tatvine kaznovan, ga je sodni dvor obsodil na 14 mesecev težke ječe.

Mesto v Ameriko v zapor je moral iti 19 let stari Fr. Glob, posestnika sin iz Volčjih njiv, ker se je hotel odpeljati v Ameriko s tujim potnim listom ne da bi bil preje zadostil svoji vojaški dolžnosti. Obsojen je bil na 12 dni strogega zapora in na 10 K denarne globe. — **Zaradi ene krome zausnico.** Tone Osolnik je vzel iz Kovačeve žage v Domžalah za 8 K drv, za katere je nekaj dni potem odrajtal 7 K s pristavkom da je ostalo krono že žagarju odrajtal. Ko Kavčič od žagarja Franceta Zormanu krono zahteva, je ta odločno trdil, da ni nikoli od Osolnika nobene krome prejel. Ko ga je pa dal Kavčič k žagi poklicati, šel mu je Zorman nasproti z besedami, kdaj si ti meni dal krono, ter mu priložil krepko zausnico. Kasneje se je pojasnilo, da je neki drugi žagar krono vzel. Sodišče je obsodilo Zormanu na 48 ur zapora.

»Sau« ali »Schwein«? V Konjicah se je minoli petek vršila obravnava, o kateri predmetu se nam iz obtožnice poroča tako le: V sosednjih Zrečah je blizo cerkve pod eno streho trgovina in gostilna. Dne 3. julija zvečer je v gostilni bila mala družbica. Ta je v svojo sredino privabila znanca, štacuno zapustivšega gospoda nadučitelja Tribnika. Beseda je nekako nanesla besedo med ostalim tudi na šolo. Končavši sicer prijateljske razgovore se je družba razšla okoli devete ure. Gospod nadučitelj pa se je nekoliko pošalil še v sobi s tam stoječim avtomatom, naj bi za odhodnico po svoji navadi nekaj zaigral. Za majhno darilo je rad postregel. Ko je pa postrežljivec dobil plačano naročilo, naj zakroži še drugi komad, v tem trenutku je priskočil nemški član omenjene družbice, ki je obenem rezervni častnik in posestnik, ter je z obema rokama začel gospodu nadučitelju deliti zausnice brez vsakega povoda neposrednega. Med »klapouškanjem« je gospod ponavljal besede: »Sie windische Sau«. (Pred sodnikom se je zagovarjal, reki, da je bil »provociran« v pogovoru »o šoli«, a da ni rabil izraza »Sau«, ampak »Schwein.«) Pri tem prijaznovanji so nadučitelju se poškovala očali ter padle na tla. Zatem je »cartljanec« bil postavljen še na cesto in čez prag na zemljo padši, ranil se na desni roki pri laktu. Glas o tej »bitki« se je »bliskoma« raznesel tudi po Konjicah in sledečo nedeljo bil je »na dnevnem redu«, ker sta oba gospoda po celem okraju znani osebnosti. Ranjenec seveda tega ni mogel prebiti. Po odvetniku je zadevo razložil sodniku, in čez teden dni, t. j. dne 10. julija se je pri c. kr. okrajnem sodišču v Konjicah

vršila obravnava. Prenaglemu gospodu nemškemu so prisodili 100 K globe ali 10 dni zapora, 20 K bolniku za potolažbo, 4 K za zdravniško spričevalo in poravnaje sodnih stroškov.

Čast dr. Tume pred c. kr. najvišjim in kasacijskim dvorom na Dunaju. Kakor smo svoječasnoročali, je spoznal sodni dvor pri porotni obravnavi, ki se je vršila dne 11. februarija t. l. v znani pravdi dr. Tume proti dr. Aleksiju Rojcu zaradi domnevanega žaljenja časti, da je kazensko postopanje v smislu § 40. k. z. zastarelo in je valed tega dr. Rojca obtožbe oprostil, dr. Tumo pa obsodilo na plačanje vseh dotedanjih pravnih stroškov. Najvišje sodišče je sedaj pritožbo voditelja narodno-napredne stranke dr. Tume zavrnilo.

Pred ptujskim sodiščem je bil znani bivši urednik Kalchberg radi znanih svojih očitaj županu Ornigu obsojen na štiri tedne zapora, poostrelega vsak teden s postom. Strokovnjaki v računih, katere je pripeljal Ornig, so dejali, da bi Ornig še lahko večje svote opravičeno zaračunal.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Radi moritve židov v Kišinevu se je ustrelil antisemitski vodja notar Pisarczewski, ker je bilo izdano proti njemu povelje, naj ga aretirajo. — **Aretirani orožnik.** V Przemislu so aretirali orožnika Malyka, ki je pri hišnih preiskavah, katere je izvrševal na povelje oblasti, izsiljeval od ljudij denar v svojo korist. — **Spanska kraljica vdova** bode tekoče poletje dalje časa bivala na Dunaju. — **Prehitrol Monakovski listi** so že včeraj teden napravili posebne izdaje o smrti papeževi. Raz cerkve sv. Martina in raz raznih zavodov so vihrale črne zastave. — **Reforma obrtnih šol.** Na Dunaju je bilo te dni mnogo shodov, ki so zahtevali, pri obrtnih šolah uvedbo dnernega poduka. — **Napad v gostilni.** V Lincu je klepar Pavel Mihalovič v Hfingerjevi gostilni streljal na natakario Terezijo Minichmayer. Gostilna je bila polna gostov. Ljubosumni klepar je trikrat ustrelil, a kroglica je samo oprasnila natakario kožo na glavi. — **Strašen ciklon** je opustošil okolico okolu Tonkinga. Vihar je ruval drevesa, odnašal strehe in žetev vničil, 36 Kitajcev je ubitih. — **Ruski vojni minister Kuropatkin** je s svojim spremstvom zapustil Port Artur ter je nastopil pot za povrnitev v Rusijo. — **Kuga.** »Daily Telegraph« je izvedel iz Washingtona: Državnemu departementu je bilo javljeno brzovajnim potom od ameriškega odposlanca v Sant Jago de Chile: Kuga se je razširila skoro čez vsa pristanišča države Chile, vsled česar je poštna služba jako motena, kajti devet tednov že ni prišla nikaka pošta iz severne Amerike. — **Velik požar** na Moravskem. Iz Trebiče se piše: Dne 13. t. m. popoldne je v vasi Okriško zgorelo 20 hiš. Škoda je velika. — 4000 mizarovskih pomočnikov se v Budimpešti pripravila na stavko. — **Morilca Doupala**, ki je umoril gđ. Holoub, so včeraj v Londonu obglavili. — **Kneippov spomenik** slovesno odkrijejo v Würsh-fenu 9. avgusta t. lets. — **Ljudske knjižnice** v železniških vozovih namerava uvesti uprava železnice na Danskem. — **Prepoved napitnine** uslužbenecem mestne električne železnice je izdal magistrat v Nürnbergu, češ, da se mestnim uslužbenecem ne sme dajati napitnice. Ali jim bodo radi tega povišali plačo, poročilo ne pové. — **Ustrelil se je** v Toplicah na Češkem veliki industrijec Leopold Heller. — **Ponesrečeni avtomobilisti.** Posestnik Fransard v Mezieres se je z nekaterimi vojniki vozil v avtomobilu, ki se je tako nesrečno zaletel v zid, da se je razbil. — **Zastrupljenega** našli so vseučiliškega profesorja Dante Cervesato, glavno pričo v procesu proti morilecu grofa Bonmartini. — **Automat doktor.** Na holandskih kolodvorih stoji avtomat, ki ima podobo staroveškega zdravnika. Telo zdravnikovo ima vse polno lukenj, nad katerimi je zapisano ime bolezni. Ako se v eno teh luknjic vrže denar, pride na dan iz avtomata recept, ki gotovo ozdravi dotično bolezen. — **V tovarno orožja** v Steyr so došle vojaške komisije iz Bulgarije in Rumunije, da nadzirajo izdelovanje novega orožja za imenovani državi. — **Stavkujoči policaji.** V Budimpešti so doslej v zbornici opravljali varnostno službo mestni policiji. Ker jim je zdaj zbornično predsedstvo ustavilo vsako plačo, češ, da so že pri mestu plačani, so pričeli stavkati. — **Prepoznano.** V Tunisu so obesili mladega moža iz ondi spoštovane rodbine Mohameda ben Hochkacha, ki je zaklal njegovega prijatelja. Rodbina njegova je hotela plačati 15 000 piastrov starišem umorjenega, ako bi morilec ne bil obešen, a dasi so stariši umorjenega silno revni, niso hoteli tega denarja sprejeti. Morilec je bil obešen, pet minut po obešenju je pa došlo uradno poročilo, naj se ga ne obesi, ker spada pod drugo sodišče.

Brezlično telefoniranje. V vojnem pristanišču Kiel na Nemškem vršili so se poskusi telefonirati brez žic. V ta namen služijo vojne ladje »Neptun«, »Cesar Friderik III.« in »Nymfa«. Začetkom so se vršili poskusi na ne posebno veliko daljavo med »Neptunom« in »Nymfo« z jako povoljnim vspehom. Daljavo so vedno povečavali. Pri vojaških vajah so telefonirali brez žic 30 kilometrov daleč. Aparati so, izvzemši nekaj slučajev, delali brez napake in se je telefoniranje dobro žulo. Nemški cesar Viljem se je sam vdeležil poskusov. Zastopniki mornarice in strokovnjaki so se izjavili, da so poskusi vspeli in da kaže mornarici uvesti brez žicni telefon.

Napaka rešiteljica življenja. Tole skoro neverjetno dogodbo poroča »Deutsche Juristenzeitung«: Neka gospa, katero so že razglasili za mrtvo, se je vrnila in pritožila proti temu sodniškemu sklepu, da bi bila že mrtva. A bila je zavrnjena, češ da je čas obroka za pritožbo že potekel. Torej na vsak način so ji hoteli imeti za mrtvo, toda to gospej ni bilo nikakor všeč ter je hotela na vsak način uradno hoditi med zemljani. In pritožila se je na vse Instance — in k njeni sreči, da so zasledili napako. Čas obroka za pritožbo je bil stavljen na »četrtek, 12. maja 1901«, mesto na »torek, 12. maja 1901.« V razsodbi se je torej našel dan, ki ni nikdar eksistiral. In v tem je nemško pravo dobilo povod, da pomaga gospej do vseh njenih pravic.

Železnico iz Evrope v Ameriko. menijo sezidati. In sicer so se za to stvar prvi zavzeli Amerikanci ter je že neko ameriško društvo stopilo v dogovore z Rusi glede zidanja železnice na azijski strani od mesta Vladivostoka do rta Numain. Od tega rta dalje pa bi naredili predor pod morjem v Beringovi cesti, ki loči Azijo od Amerike. Ta morska cesta ni širša kakor je morska razdalja med Calais in Dover in sta v njej še dva otoka. Mislijo pa ta podmorski predor nekoliko širšega sezidati kakor je predor pod reko Sv. Lovrenc. Tudi so menili, da bi napravili most čez Beringovo cesto, toda to misel so opustili radi premnogege ledu, ki ga koncu zime morje prinese s seboj, kar bi škodovalo mostu. Kmalu bomo torej lahko po suhem prišli v Ameriko.

Zvonjenje z elektriko. Svet v resnici napreduje — to sem si mislil — ko sem danes bral v lističu »Ave Marija«, da so pri novi stolnici v Lincu postavili električni motor, ki bode gonil zvonove. Poročevalec pravi, da je trebalo pri tamošnjem zvoniku, če se je hotelo zvoniti z vsemi 7 zvonovi, 20 moč, ki so poleg tega morali ležti 60 m visoko v zvonik. Električni stroj stoji pri tleh; zadostuje le eden moč, ki odpira in zapira ventile, in zvonovi se oglašajo v linah. Vsekako je ta iznajdba jako važna, ker prihrani mnogo delavnih moči, in mnogo troškov. Po Nemčiji imajo menda že več tasih zvonilnikov, v Avstriji je linški še le prvi. — Če bi se ta novost dala prenesti tudi na manjše razmere, bi bil gotovo vsak župnik zadovoljen, vsaj je znano, da ravno zvonjenje mnogokrat prizadeva sitnosti in nered, ker razposajena farna mladež poslušava večkrat pridigo pri zvonovih. — Če bi se to povzpelo tako daleč, da bi se moglo zvoniti iz zakristije, bi bil to jako praktičen napredek.

Društva.

(Pevsko društvo »Kolo« v Trstu). Vabi na koncert, katerega priredi ob priliki obletnice razvitja društvene zastave v nedeljo, dne 19. julija 1903. na vrtu slov. šole pri Sv. Jakobu (ul. Giuliani 28.) Petje vodi društveni pevovodja g. Grbec. Pri koncertu bo svirala Wagnerjeva godba. Vstopnina 40 v. Začetek ob 2. uri popoldne. K obilni vdeležbi uljudno vabi odbor.

(Postojnski salonski orkester) uljudno vabi h koncertu kateri se priredi v nedeljo dne 19. julija 1903 na vrtu g. Beleta na Uncu. Vspored: 1. Fučik, »Unter Ueberbrett«, korač. 2. Ziehrer, »Oesterreich in Törens«, val. 3. Titl, »Planinčica«, ouvertura. 4. Kubišta, »Postojnsko slavje«, p. fo. 5. Ziehrer, Odlomek iz opere »Die Landstreicher«. 6. Kubišta, »Internacij, potpourri«. Odmor. 7. Eilenberg, »In der Waldschraide«, idila. 8. Kubišta, »Slovenski potpourri«. 9. List, »Adelin valček«. 10. Kubišta, »Čarobna jama«, polka maz. 11. »* * * Koračnica«. Začetek ob 4. uri popoldne. Ustopnina 1 krono za osebo. Ker je čisti dohodek namenjen revnim pogorelcem Malooskim, se preplačila hvaležno sprejemajo. V slučaju neugodnega vremena vrši se koncert teden pozneje, dne 26. julija 1903.

Darovi.

Za dr. Lampetov spomenik so darovali: Č. g. Jožef Regen, župnik na Uncu 10 K. Čast. g. Jakob Bajec, kurat v Orebku 5 K. »Slovenska Matica« 100 kron. Zbirka v gostilni g. Dom. Rudolfa 10 kron 40 vin. Čisti dohodek vasilice v korist dr. Lampetovemu spomeniku 25 K. Bog plađaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Bolezen sv. očeta.

Rim, 15. julija. (C. B.) Zdravniki so danes konstatirali nekoliko zboljšanja v splošnem položaju sv. očeta in izjavljajo, da ni bližnje nevarnosti, če se ne pojavijo nenadne komplikacije. Sv. oče živi lahko še nekaj dni. Duh mu je postal popolnoma jasen.

Rim, 15. julija. Ob 11 uri 45 minut dopoldne. Položaj nespremenjen. Uradno proglašajo, da je sv. oče sedaj pri polni zavesti. Ne trpi veliko, a toži, da nima spanja, kar je njegova glavna težava. Da bi zaspal, so mu dali piti neko uspavalno sredstvo. Neposredne nevarnosti katastrofe še ni. Moči sv. očeta pešajo dalje, življenje sv. očeta bo počasi ugasnilo.

Rim, 15. julija. Ob 12. uri opoldne. Sv. oče je zopet nemirnejši. Dali so mu uspavalna sredstva. Katastrofa je vedno bližje. Mazzoni pravi, da bo sv. oče po noči mirno zaspal.

Rim, 15. julija. V sobi sv. očeta so izpustili kisik. Sv. oče je po noči spal od 11. ure do 1. ure zjutraj. Potem je govoril nekaj besed brez vsake zveze. Ko ga je sluga Centra poklical, se je papež zopet zavedel.

Rim, 15. julija. Lapponi pravi, da sveti oče z veliko težavo govori. Od večeraj se položaj ni poslabšal. Po noči je spil sveti oče nekoliko tokajca in nekaj izvlečka iz jaje. Za konklave se nadaljuje priprave.

Rim, 15. julija. V sikstinski kapeli so danes odstranili oder, na katerem so popravljali strop. Iz tega časnikarji sklepajo, da se bo glasovanje pri konklavu vršilo v sikstinski kapeli in ne v »Sala regia«.

Rim, 15. julija. Lapponi je bil vso noč poleg postelje sv. očeta. Dejal je, da sv. očeta često zapušča spomin, ki je bil njegov ponos. Bolnik pokliče zdravnika ali slugo, potem se pa ne spomni, kaj je hotel.

Rim, 15. julija. (C. B.) Zdravniki so ob 9. uri dopoldne izdali naslednji buletin: Tekom noči je sv. oče spal nekaj ur. Žila 82, dihanje 30, temperatura 36.2. V splošnem položaju nobene spremembe.

Rim, 15. julija. Po noči se položaj sv. očeta ni veliko spremenil. Sv. oče sicer ni dolgo spal, vendar mu je nemir prešel. Sv. oče sloni na blazinah, ker bi ga ležečega oviralo dihanje. Sv. oče čuti, da se mu bliža smrt, katero mirno pričakuje. Tekom noči ga je zdravnik silil, naj vzame nekoliko hrane, a papež se je branil. »Čemu?« je dejal, — »saj se itak bliža konec.«

Rim, 15. julija. V Milanu je obolel kardinal Ferrari.

Rim, 15. julija. Ko se je večeraj po mestu raznesla vest, da je sv. očetu zopet slabše, je na stotine ljudi hitelo na Damasov dvor. Mnogo oseb se je vpisalo v razpoloženo polo. Sv. oče je del popoldneva preživel večeraj v naslonjaču. Kardinalom, ki so bili pri sv. očetu, se je sv. oče zahvalil za njihove molitve in dejal, da je na smrt pripravljen. Ko so kardinali potem na zdravnikovo željo odšli iz sobe, izrazili so svoje začudenje, da so sv. očeta dobili v naslonjaču.

Brežice, 14. julija.*) Prezvzišenega knezoškofa Mihaela smo sinoči naj-sijajneje vsprejeli. Mesto bogato okinčano z zastavami in venci; poleg duhovščine poklonili so se mu vsi uradniki, mestni zastop, vse šole, odlično občinstvo, odraščeni kakor vsi šolarji izvrstno poučeni.

Dunaj, 15. julija. »Deutsches Volksblatt« poziva, naj se na Dunaju zbero zaupniki in poslanci onih nemških strank, ki so sklenile najnovejšo parlamentarno nemško »Gemeinbürgschaft.«

Budimpešta, 15. julija. Nekateri današnji listi prinašajo izjavo 48 poslancev, ki pravijo, da ne odnehajo

prej od obstrukcije, predno ne dosežejo popolne zmage. Poslanci izjavljajo, da boja ne končajo toliko časa, dokler se jim ne ugoti glede narodnostnih zahtev v armadi.

Zagreb, 15. julija. Pri nemirih v Bediji so orožniki obstrelili 11 oseb, 2 ste umrli. Jutri pride sem skupno z novim banom tudi grof Khuen Heder-vary. Oblasti imajo pripravljene obširne varnostne naredbe.

Zagreb, 15. julija. Danes so zopet našli dinamitno 1 kg. težko bombo na vseučiliškem trgu v bližini hiše slikarja Vukovca, kjer v prvem nadstropju stanuje znani mažaron Kovačević. Dinamit ni eksplodiral.

Zagreb, 15. julija. V Gornjem Stenjevcu so kmetje pokradli mnogo dinamita iz ondotne zaloge.

Berolin, 15. julija. Poznanjska okrajna bolniška blagajna je na občnem zboru odpovedala s 1. oktobrom službo vsem nemškimi zdravnikom ter nastavila Poljake. Magistrat je pa ta sklep razveljavil, češ, da so bili merodajni zanj le politički motivi!

Berolin, 15. julija. »Berliner Tagblatt« javlja, da Rampolla vedno bolj podpira Gotti. V slučaju, da bo Gotti novi papež, postane Rampolla Gottičev namestnik v kongregaciji »de propaganda fide«. Gotti je sin navadnega težaka. Gotti je menih karmeličan, ki kot kardinal ni prav nič spremenil svojega meniškega življenja. Stanuje v samostanski celici in leži na trdi slamnici.

Solun, 15. julija. Vstaški vodja Aleksij po najnovejših poročilih ni mrtev. Težko ranjen na roki se je rešil v gozd na planini Blašica. Z večerajšnjim vlakom so pripeljali v Solun 62 vjetnikov Bolgarov, mej njimi tudi dva duhovnika.

Atene, 15. julija. Zbornica je štelo poslancev znižala od 234 na 198.

New York, 15. julija. Brzojavka iz Port of Principe javlja, da je ondi proglašeno obsedno stanje. Narodna garda je poklicana pod orožje. To je nasledek bančnih škandalov, ki so se dogodili meseca maja.

*) Za večerajšjo številko prepozno došlo. Op. uredništva.

„SLOVENEČ“

se prodaja doslej v naslednjih ljubljanskih tobakarnah:

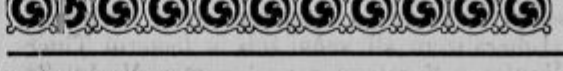
- Blaž N., Dunajska cesta 12.
- Brus Maks, Pred škofijo 12
- Dolenc Helens, Južni kolodvor.
- Kališ Alojzij, Jurčičev trg 2
- Sušnik Josipina, Rimska cesta 24.
- Tonich Ivana, Florijanske ulice 1.
- Vrhovo Ivan, Sv. Petra cesta 52

Ciril-Methodove biškote

zantevajte slovenski rodoljubi v vsaki prodajalni in pekarni. Ti piškoti so najboljši.

Naročila sprejema družbin založnik S. H. Škerl, Sv. Ivan pri Trstu.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 746.0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Veterev.	Nebo	Padavina v 24 urah
14 9. zveč.	730.8	16.9	sl. jug	oblačno	
15 7. ajut	727.4	15.5	brezvetr.		7.1
2. popol	736.6	25.9	sl. jug	sk. jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 17.6°, normale 19.7°.

Dunajska borza

dné 15. julija.

Skupni državni dolg v notah	100.55
Skupni državni dolg v srebru	100.45
Avstrijska zlata renta 4%	121.25
Avstrijska kronska renta 4%	100.70
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	92.63
Ogrska zlata renta 4%	120.0
Ogrska kronska renta 4%	99.40
Ogrska inv. renta 3 1/2%	91.95
Avstro-ogrsko bančne delnice	16.03
Kreditne delnice	663.50
London vista	239.25
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. dr. v.	117.30
20 mark	23.47
20 frankov	19.04
Italijanski bankovci	95.25
C. kr. cekini	11.28

Žitne cene

dné 15. julija 1903. (Termin.)

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	K 7.15 do 7.16
Rž za oktober	6.18 do 6.19
Oves za oktober	5.24 do 5.29
Koruzna za julij	6.31 do 6.32
„ za avgust	6.28 do 6.29
„ za september	6.31 do 6.32
„ za maj 1904	5.02 do 5.03

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banajska	K — do —
Rž južne železnice	— do —
Rž	6.25 do 6.45
Ječmen	— do —
„ ob Tisi	— do —
Koruzna ogrska	6.60 do 6.75
Cinkvant	7.40 do 8.—
Oves srednji	5.85 do 6.05
Fizol	11.— do 12.—

Listnica uredništva:

Poročila o sv. misijonih smo oddali uredništvu »Bogoljuba«. Radi sprejemamo taka poročila tudi za »Slovenca«, a prosimo, da se gosp. dopisniki ozirajo na to, da zadošča poročilo na dopisnici s kratkimi podatki, kje se vrši sv. misijon in kak je v sp. Oostalim namenom služi cerkveni list »Bogoljub«. Gospodom dopisnikom o birni: Za »Slovenca« preobširno poročilo smo oddali »Bogoljub«, posneli smo pa po dopisu kratko notico. Obširnejša poročila o cerkvenih slovesnostih naj se izročajo cerkvenemu listu »Bogoljub«, političnemu listu »Slovenec« pa naj se o tem blagovoljno pošiljajo kratka poročila z glavnimi podatki, posebnimi zanimivostmi in o vplivu. Priporočamo se, da nam čitatelji somišljeniki pošiljajo o vseh dogodkih kratka, hitra in točna poročila ne le s Kranjskega, ampak tudi od drugod, da more tako »Slovenec« kot edini slovenski katoliški dnevnik vsem ustrezati. **Oševk:** Ako bi bili sprejeli, bi bili priobčili. Morda se je pismo na pošti izgubilo.

Svarilo.

Ker čujemo, da se Janko Mramor izdaje še vedno za potovalca podpisane, izjavljamo, da isti že od 1. majnika ni več v naši službi ter da nima pravice sklepati zavarovalnih pogodb v našem imenu. 927 1—1

V Ljubljani, dné 15. julija 1903.

Vzajemna zavarovalnica

proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov.

Vozni red

s poluletnim koledarjem v trdnem ovitku dobiva se v prodajalnici Ničman Kopitarjeva ulica in v Turkovi prodajalnici na Dunajski cesti v Ljubljani.

Dr. Démeter vitez Bleiweis-Trsteniški

odpotuje 925 1—1

od 20. Julija do 1. avgusta.

Posojilnica v Dobrepoljah razpisuje natečaj za zgradbo lastne hiše „Naš dom“ v Dobrepoljah. Vse delo je proračuneno na K 19.643,18 in sicer je cenjeno:

1. Zidarsko delo	K 11.130,24
2. Tesarsko, steklarsko, barvarstvo	2.671,54
3. Mizarsko	2.345,60
4. Ključavničarsko in dobava železa	2.545,60
5. Kleparsko	272,20
6. Lončarsko	500,—
7. Slikarsko	178,—

Skupaj K 19.643,18

Ponudbe z 10% vadijem v gotovini ali vrednostnih papirjih naj se pošljejo do 20. julija načelstvu. Načrti in proračun so ob uradnih dnevih na ogled v posojilnici, sicer pa v kmetijskem društvu.

V Dobrepoljah, 1. julija 1903.

Načelstvo.

Vožnjekarte
in
tovorni listi

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna
naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesionovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj, IV., Wiednergürtel 20.

ali pa 318 19

KAROL REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 32.

1357 35

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 16

se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga
po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo
zalogo

== izgotovljene obleke

posebno na haveloke v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

571 21

F. HITI,

Pred škofijo števil. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

G. PICCOLI

lekarnar v Ljubljani

dvorni dobavitelj Nj. Sve-
tosti papeža

priporoča naslednje izdelke svo-
jega kemično farmaceutičnega
laboratorija, ki se izdelavljajo
kot sicer vsi drugi medikamenti z naj-
večjo skrbnostjo in snažnostjo.

Piccolijeva želodčna tinktura krepi
želodec, vzbuja veselje do jedi, pospe-
šuje prebavo in odprteje ter je posebno
učinkovita pri zaprtju. 1 steklenica 20 vin.

Piccolijev želodčni vinski se uporablja
pri malokrvnih, nervoznih in slabotnih
osebah z najboljšim vspehom. Polliterska
steklenica 2 K.

Piccolijev sirup iz malin ali fama-
rinde dajo z vodo pomešani izvrstno in
zdravo pijačo. Kilogramska steklenica, pa-
steurizovana K 1.30.

**Zunanja naročila po poš-
tnem povzetju.** 708 (50-16)

P. n. odjemalci si lahko ogledajo

naš znameniti laboratorij

Vozni red

avstrijskih državnih železnico,
veljaven od 30. maja 1903.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v sred-
njeevropskem času. Srednjeevropski čas je kraj-
nemu času v Ljubljani za 2 minuti napre.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

Ob 12. uri 24 min. po noči osebni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selz-
thal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-
Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih,
Genovo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc,
na Dunaj via Amstetten.

Ob 5. uri zjutraj v Trbiž (ob nedeljah in praz-
nikih do 15. septembra).

Ob 7. uri 5 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž
Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno-
Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reif-
ling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine
vare, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago
Lipko.

Ob 7. uri 17 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje
in v Novo mesto.

Ob 11. uri 51 min. dopoldne osebni vlak v
Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selz-
thal, Dunaj.

Ob 1. uri 5 min. popoldne mešani vlak v
Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 1. uri 40 min. popoldne v Lesce-Bled (le
ob nedeljah in praznikih od 31. maja).

Ob 3. uri 56 min. popoldne osebni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selz-
thal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru,
Inomost, Bregenc, Curih, Genovo, Pariz; čez Klein-
Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Mari-
jine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare,
Prago, Lipko, Dunaj via Amstetten.

Ob 7. uri 8 min. zvečer mešani vlak v Ko-
čevje in v Novo Mesto.

Ob 10. uri zvečer v Trbiž, Beljak.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 3. uri 25 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja
via Amstetten, Solnograda, Lince, Steyra, Gmun-
dena, Ischia, Aussee, Pariza Geneve, Curiha,
Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Ljubnega,
Celovca, Beljaka, Franzensfeste.

Ob 7. uri 12 minut zjutraj iz Beljaka.

Ob 8. uri 44 min. zjutraj mešani vlak iz Ko-
čevja in Novega Mesta.

Ob 11. uri 16 min. dopoldne osebni vlak z
Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba,
Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda,
Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca
Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljub-
nega, Celovca, Lince Pontabla.

Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz
Kočevja in Novega Mesta.

Ob 4. uri 44 min. popoldne osebni vlak z Du-
naja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Fran-
zensfeste, Pontabla.

Ob 8. uri 35 min. zvečer mešani vlak iz Ko-
čevja in Novega Mesta.

Ob 8. uri 38 min. zvečer iz Lesce-Bleda (le ob
nedeljah in praznikih od 31. maja).

Ob 8. uri 51 min. zvečer osebni vlak z Dunaja
via Amstetten in Ljubno, iz Lipskega, Prago
Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih
varov, Plznja, Budejevic, Lince, Steyra, Solno-
grada, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Ob 10. uri 43 min. po noči iz Trbiža (ob ne-
deljah in praznikih do 15. septembra).

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 28 min. zjutraj v Kamnik

" 2. " 05 " popoldne " "

" 7. " 10 " zvečer " "

" 10. " 45 " ponoči " "

(ta vlak le ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

Ob 6. uri 49 min. zjutraj iz Kamnika

" 11. " 06 " dopoldne " "

" 6. " 10 " zvečer " "

" 9. " 55 " ponoči " "

(ta vlak le ob nedeljah in praznikih).

Lokalna železnica Ljubljana-Vrhnika.

Odhod:

Ob 7:29 zjutraj Ob 6:34 zjutraj

" 2:13 popoldne " 12:29 popoldne

" 8:15 zvečer " 6:59 zvečer.

Naznanilo.

Kdor hoče poceni in dobro blago, naj na-
roči moj novi veliki cenik, kateri je gratis. Posebno pri-
poročam novosti v stenskih urah z novim stolpovim bitjem.

Vsa popravila točno in ceno, umetna delavnica v I. nad-
stropju. Za obilni obisk se najtopleje priporoča

Fran Čuden

urarski trgovec in posestnik v Ljubljani.

exportna tvrdka na debelo in na drobno, član švicarskih tovarn
Union, založnik c. kr. drž. dolenskih železnic.

Sivalni stroji, posebno za domačo rabo

256 17

prav poceni.

Posojilnica v Celji

zvišala je

s 1. julijem 1903 obrestno mero za vse hranilne vloge na

4¹/₂ %

t. j. na štiri in pol od sto, ter plačuje nadalje rentni
davek sama.

Celje, 1. julija 1903.

913 3-3

Načelstvo.

Gimnazijski konvikt

samostana oo. benediktincev v Šent Pavlu.

v lepem, zdravem kraju Labodske doline na Koroškem.

Javna popolna gimnazija in zasebni pripraviljavni tečaj. — Prospekte pošilja
na zahtevanje vodstvo konvikta. 147 9-8

Otvoritev nove trgovine!

Uljudno naznanjam, da bodem z 11. t. m. otvoril v Šiški, ob glavni
cesti poleg cerkve, hišna števil. 2 (v hiši gosp. Seidel-na)

špecerijsko trgovino

in prodajo moke na drobno in debelo.

Her mi je na tem, da p. n. odjemalce vsehkozi zadovoljim, bodisi glede
kakovosti blaga, bodisi glede nizkih cen, upam, da bode p. n. slavno občinstvo
mojo dobro voljo upoštevati, ter moje prizadevanje postrezati z najboljšim
in najfinejšim blagom, podpirati z najmnogobrojnejšim obiskom.

U nadeji, da mi izkažejo p. n. odjemalci svojo naklonjenost, bilježim
z odličnim spoštovanjem

646 12-12

Maško Laurenčič.

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

110 95-63

4¹/₂ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojil-
nica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan
od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon števil. 57.

Naročajte izborno ljubljansko delniško pivo

iz pivovarne v Žalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema centralna pisarna v Ljubljani, Gradisce 7.

Angeljnovo milo Marzeljsko (belo) milo

z znamko

449 104-31

S

sta najbolj koristni

štedilni mili

za hišno rabo.

Dobivate jih po specerijskih štacunah!

Pavel Seemann

izdelovatelj mila
in čebelno-voščenih sveč
v Ljubljani.

Odlikovan v Rimu, Kremstu, Inomostu, Bolzanu itd.

Franc Schmalzl

kipar, slikar in izdelovatelj altarjev
Št. Ulrich, Gröden, Marienheim, Tirolsko

priporoča

lastnega dela **kipe svetnikov iz lesa** ter mnogobarvne.

Visokost v cm: 80 100 120 140 150 160 180

z zlatimi robi: K 46 70 100 136 156 168 280

umetniško izd.: K 62 96 136 147 200 232 292

Proračune za oltarje, križeva pota itd. brezplačno. — Neprimerno se
vzame nazaj. Sprizgala pošljem na ogled proti povratku. 144 12-7

Prva tovarna koles (bicikljev) Iv. Puch v Gradcu

katere sloviti izdelki so dosedaj še vedno najboljši in neprekosljivi
ter zavarovani z oblastveno vpisano znamko **I. Puch v Gradcu**

podelila je

glavno zastopstvo za celo Kranjsko
strokovnjaku gospodu

Fran Čudnu v Ljubljani

pri katerem so vsakemu na vpogled razpostavljeni razni modeli.

341 19

Oddaja trgovine.

Usojam si, s pričujočim uljudno naznaniti,
da sem svojo pod protokoliirano tvrdko

Ernest Hammerschmidt

imajočo trgovino z železino in kovinami z dnem
30. rožnika t. l. gospodom Edvard Madile,
Ludovik Nagelschmid in Sigmund Wutscher prodal.

Za to mi do sedaj v tako polni meri izka-
zano blagohote in zaupanje svojo najiskrenejo
zahvalo izrekajoč, najuljudneje prosim, isto tudi
mojim gospodom naslednikom prijazno izročiti,
in se priporočam

z odličnim spoštovanjem

Ernest Hammerschmidt.

918 3-2

Prezeteje trgovine.

Oziraioč se na predstojajočo okrožnico gospoda
Ernest Hammerschmidt^a si usojamo najuljudneje
naznaniti, da smo od imenovanega mnoga leta
imajočo

trgovino železnin in kovin

dné **1. t. m. kupnim potom prevzeli** in bo-
demo isto pod sedanjo, protokoliirano tvrdko

Ernest Hammerschmidt^a nasl.

Madile, Wutscher & Comp.

v istem obsegu dalje voditi.

Proseč, našemu g. predniku izkazano zaupanje
tudi nam prijazno izročiti, zagotavljam, da se bo-
demo, oprirajoč se na naše večletne skušnje v naj-
znamenitejših, zadevajajočih trgovinah monarhije,
visikar prizadevali, isto s strogo solidnim rav-
nanjem in postopanjem opravievati.

Z odličnim spoštovanjem

Ernest Hammerschmidt^a nasl.

Madile, Wutscher & Comp.

Najboljša in najsigurnejša

prilika za štedenje!

Stanje vlog 31. dec. 1902:
čez 9 milijonov kron.

Denarni promet v letu 1902:
čez 32 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od
8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih
obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ %

brez kakega odbitka, tako, da sprejme
vložnik od vsacih vložnih 100 K čistih
4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1902: 9,501.351 K 52 h. Denarni promet v l. 1902: 32,596.882 K 65 h.
HRANILNE KNJIZICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštno-
hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dné 1. januarija 1903.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškojski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, pesestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — Josip Jarc, veleposestnik v Medvodah. — Dr. Andrej
Karlín, stolni kanonik v Ljubljani. — Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. — Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju. —
Ivan Kregar, načelnik okr. boln. blag. v Ljubljani. — Frančišek Leskovic, zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“ — Karol Pollak,
tovarnar in posest. v Ljubljani. — Gregor Slibar, župnik na Rudniku. — Dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri šrebanjih, pri izšrebanju najmanj-
šega dobitka. — Promese za vsako šrebanje.
Kuliantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wallzeile 10 in 13, Dunaj, I., Stöbelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarah, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor
je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 134 219